

העותרת:

התנועה לחופש המידע (ע"ר) (מס' 580425700)

ע"י ב"כ עוה"ד יערה וינקלר שליט ו/או עוה"ד ידי נגב
ו/או עוה"ד אור סדן ו/או עוה"ד דן רוזנטל
מרח' סעדיה גאון 26, תל-אביב-יפו
טל': 052-8279555 ; פקס: 03-9560359
כתובת דוא"ל: winkler.yaara@gmail.com

- נגד -

המשיב:

משרד האוצר

באמצעות פרקליטות מחוז ירושלים (אזרחי)
רח' מח"ל 7, מעלות דפנה, ירושלים
טלפון: 02-5419555 ; פקס: 02-6705642
כתובת דוא"ל: ez-jer@justice.gov.il

עם הגשת העתירה שולמה אגרה בסך 2,329 ש"ח, בהתאם לפרט 20
לתוספת לתקנות בתי המשפט (אגרות), התשס"ז-2007.

עתירה מנהלית דחופה וחשובה

[לפי חוק חופש המידע, התשנ"ח-1998]

מוגשת בזאת לבית המשפט הנכבד עתירה דחופה בגין אי מתן מענה מאת המשיב, משרד האוצר, לבקשת מידע של העותרת לקבל את הסיכומים התקציביים שנחתמו ביחס לתקציב המדינה לשנת 2026.

מדובר בעתירה שאינה רק דחופה בשל המועדים אשר יפורטו מיד, אלא שזו גם עתירה חשובה באופן משמעותי בשל הרלוונטיות העצומה שיש למידע המבוקש, אשר הציבור לא רק זכאי אלא ממש חייב להיחשף אליו ללא דיחוי ועוד בטרם יובא ויאשר תקציב המדינה לשנת 2026 בכנסת ישראל.

כפי שפורט בפסק הדין בעת"מ 22-01-26364 התנועה לחופש המידע נ' משרד האוצר (נבו, 06.06.2023), המצ"ב כנספת 1 לעתירה, הסיכומים התקציביים מפרטים את ההסכמות בין משרדי הממשלה למשרד האוצר ביחס לסכומים שמועברים לכל משרד והשימוש שיעשה בתקציב לצורך עמידה ביעדים ומשימות שונות של אותו משרד בשנת התקציב.

לא זו בלבד שמדובר במסמכים שמסייעים לציבור להבין את תקציב המדינה באופן נגיש ונהיר (שכן התקציב המלא מפורסם כטבלאות מספריות שאינן מובנות לציבור הרחב), אלא שאותם סיכומים שפרסומם מתבקש, כוללים מידע שאינו מופיע בתקציב המדינה.

העותרת פנתה למשרד האוצר בבקשה לקבל את הסיכומים התקציביים הסופיים ומוגמרים, אשר נחתמו על ידי משרד האוצר עם כל אחד ממשרדי הממשלה ביחס לתקציב 2026. אולם למרות שהצעת התקציב כבר אושרה בממשלה (בין היתר בהסתמך על סיכומים אלה), ועל אף שהצעת התקציב עתידה לעלות להצבעה במליאת בכנסת עוד השבוע, בקשת העותרת נותרה ללא מענה וזאת בניגוד לדין ובאופן שסותר במידת מה את פסק הדין דלעיל; לוח הזמנים המקיים את הדחיפות בניהול עתירה זו מצ"ב כנספת 2 לעתירה זו.

וידגש, הצבעה על תקציב לשנת 2026 בכנסת משמעה שכל הסיכומים התקציביים כבר נחתמו - משכך אין כל בסיס עובדתי או משפטי שמצדיק את אי חשיפתם לציבור הרחב בעת הזו ועל כן בית המשפט הנכבד מתבקש להורות למשיב ליתן מענה מלא לעותרת, ללא דיחוי תוך חיוב המשיב בהוצאות העותרת. ונפרט.

הסמכות לדון בעתירה

1. סמכותו העניינית של בית המשפט הנכבד לדון בעתירה נובעת מפרט 2 לתוספת הראשונה לחוק בתי משפט לעניינים מינהליים, התש"ס-2000, וכן הסמכות המקומית לדון בה בהתאם לתקנה 2 לתקנות בתי משפט לעניינים מינהליים (סדרי דין), התשס"א-2000, שכן מקום מושבו של המשיב הוא ירושלים.

הצדדים להליך

2. העותרת היא התנועה לחופש המידע, עמותה רשומה כדן, ארגון החברה האזרחי הוותיק ביותר בתחום קידום זכות הציבור לדעת והזכות למידע נגיש לציבור, וכן בשמירה על זכויות אלו. העותרת חרטה על דגלה את קידום השקיפות אצל כלל רשויות השלטון וכן לקידום ערכים של שקיפות. העותרת היא שהגישה את בקשת המידע שלא זכתה למענה.
3. המשיב, משרד האוצר, הוא הרשות הציבורית שאליה הוגשה בקשת המידע, שאליו פנתה העותרת במטרה לקבל מענה, בהתאם להוראות חוק חופש המידע, והוא זה שחרג מהמועדים הקבועים בחוק.

תמצית העובדות

4. ביום 05.12.2025 אישרה הממשלה בישיבתה את הצעת חוק תקציב המדינה לשנת 2026, כפי שניתן לראות בפרסום [באתר משרד ראש הממשלה](#).
5. ביום 16.12.2025 הוגשה על ידי העותרת בקשת מידע שבמסגרתה התבקש המשיב למסור את הסיכומים התקציביים שנערכו על ידי אגף התקציבים במשרד האוצר עם כל אחד ממשרדי הממשלה ביחס לשנת התקציב 2026. בקשת המידע מצ"ב **נספח 3** לעתירה ולמען הנוחות היא תובא כאן במלואה:



6. בהתאם להוראות סעיף 7(ב) לחוק חופש המידע, התשנ"ח-1998 ("החוק"), היה על המשיב למסור מענה לבקשה עד לא יאוחר מיום 15.01.2026, אולם מועד זה בא והלך והבקשה נותרה ללא מענה.
7. **יודגש**, כי בסעיף 7(ב) לחוק נקבע כי "הרשות הציבורית תודיע למבקש המידע **ללא שיהוי**, ולא יאוחר מ-30 ימים מקבלת הבקשה, על החלטתה בבקשתו". **המשיב לא ענה במסגרת זמנים זו ואף לא נטל ארכה מנומקת ובכתב**, כפי שנדרש בסיפא של סעיף 7(ב) לחוק ומכאן שהפר את הדין. בניסיונות אלה התגבשה זכותה של העותרת לעתור בגין אי מתן מענה לבקשתה הנ"ל ביום 16.01.2026.

8. בפתחו של פרק זה יוזכר כי על פי חוק חופש המידע, מבקשי מידע אינם נדרשים לנמק או לפרט הטעמים לבקשתם (סעיף 7 לחוק), מקל וחומר במסגרתה של עתירה בגין אי מתן מענה לבקשה (להבדיל מעתירה בגין סירוב מהותי למסור מידע).
9. במקרה דנן, המידע המבוקש הוא מידע ציבורי מהמעלה הראשונה, הוא עוסק בחלוקת כספי הציבור בין משרדי הממשלה השונים (והרבים) וכבר מכך נודעת לו חשיבות של ממש ויש לפרסמו מדי שנה, או בסמוך לפני הצבעה על תקציב שנתי, דו שנתי או אחר.
10. למעשה, בשנה זו הבקשה לקבל את הסיכומים התקציביים הינה בעלת משמעות ציבורית כפולה ואף משולשת בשים לב לעלויות האדירות של מלחמת "חרבות ברזל" הממושכת ומתמשכת, בשים לב לגזירות הכלכליות הרבות שהוטלו וצפויות להיות מוטלות על הציבור בשנת 2026 וכן גם בשים לב לכמות האדירה של משרדי הממשלה שהקימה ומאיישת הממשלה הנוכחית (למעלה מ-30 משרדים).
11. חשיבות נוספת נודעת למידע המבוקש גם לאור פסיקתו של בית המשפט הנכבד בעת"מ 26364-01-22 **התנועה לחופש המידע נ' משרד האוצר** (נבו, 06.06.2023) ("העתירה הקודמת"), שם נדון ונדחה סירובו הגורף של המשיב למסור לעותרת את הסיכומים התקציביים לשנים 2021 - 2022. בית המשפט הנכבד, כב' השופט יורם נועם קבע בפסקאות 61 - 62 לפסק הדין, כך:
"המידע המתבקש מתייחס לסיכום התקציבי שנחתם עם כל משרד ממשלתי לקראת חקיקת התקציב, אשר אין לו אמנם תוקף משפטי מחייב, אך כאמור הוא מקיף את ההבנות וההסכמות שנתגבשו בין אגף התקציבים לבין משרדי הממשלה בדבר פירוט התקציב המוצע על-פי נושאים ותת נושאים, תכניות ופרויקטים, לרבות עתידיים. לענכח חשיבות המידע המפורט בסיכומים התקציביים, כמבואר לעיל, שיש בו הבהרות ופירוט לגבי אופן עריכת התקציב וחלוקתו, ניכר כי ראוי לחשוף מידע שבסיכומים, והמחלוקת היא בעניין מהות הנושאים שייחשפו ועיתוי החשיפה. גישתו של המשיב בדבר סירוב מוחלט וגורף להציג את הסיכומים התקציביים, וכל מידע שבהם, מן הטעם שמדובר בדיונים פנימיים, אינה יכולה לעמוד..."
(ההדגשות אינן במקור, י.ו.ש).
12. יתרה מכך, כפי שכבר צוין בפתח הדברים, הסיכומים התקציביים נערכים ונחתמים טרם הצבעת הכנסת על התקציב ועל כן העובדה שהתקציב צפוי להגיע להצבעה בכנסת בימים הקרובים מלמדת על כך שהסיכומים התקציביים כבר מוכנים וחתומים ומהווים החלטה מנהלית מוגמרת שיש לפרסמה לציבור.
13. בנסיבות אלה ולאור פסיקת בית המשפט הנכבד בעתירה הקודמת, מצופה היה שהמשיב היה נותן דעתו לסוגיית עיתוי הפרסום, לא היה מתמהמה עם מתן מענה לבקשה ואף כולל במענה זה העתקים של הסיכומים התקציביים המבוקשים.
14. העותרת סברה כבר ביום הגשת הבקשה כי מדובר במידע ציבורי בעל חשיבות עליונה ועל כן במקביל להגשת הבקשה מושא עתירה זו, נשלח על ידי העותרת מכתב לבכירי משרד האוצר (מנכ"ל המשרד, החשב הכללי והממונה על התקציבים) מכתב הקורא לפרסום מידי של הסיכומים התקציביים תוך הסבת תשומת ליבם לחשיבות שנודעת למידע זה עבור הציבור.
העתק המכתב שנשלח לבכירי משרד האוצר, מצ"ב כנסת 4 לעתירה זו.
15. לא מיותר לציין שכפי שהבקשה למידע נותרה ללא מענה, גם המכתב של העותרת נותר ללא התייחסות. הגם שעתירה זו אינה עוסקת באי מתן מענה של אותם בכירים למכתב האמור, יש בשתיקה הממושכת כדי ללמד על ההתנהלות הכללית של משרד האוצר ביחס למידע המבוקש ועל יחסו של המשרד לציבור ולזכויותיו.

16. לכאורה, ניתן היה לעצור כבר כאן משום שעסקינן במידע ציבורי שלא זו בלבד שאין סייג של ממש למסירתו, אלא שבוודאי שאין מקום שלא להשיב לבקשה אודותיו תוך הזמן הקצוב וללא דיחוי. אף על פי כן, העותרת מבקשת להוסיף, למעלה מן הצורך, מספר מילים על חשיבות המידע המבוקש והאינטרס הציבורי העצום שיש בגילוי.
17. חוק התקציב אשר מוגש לכנסת מורכב מרבבות מסמכים משפטיים, חשבונאיים וטכניים שעל פי רוב אינם מובנים לאדם מן היישוב. לעומתם, הסיכומים התקציביים המבוקשים במסגרת הבקשה מושא עתירה זו הם **המסמכים הבהירים ביותר לצורך הבנה פשוטה של תקציב המדינה**.
18. הסיכומים התקציביים מפרטים את ההסכמות בין משרדי הממשלה למשרד האוצר ביחס לסכומים שמועברים לכל משרד והשימוש שיעשה בתקציב לצורך עמידה ביעדים ומשימות שונות של אותו משרד.
19. יתרה מכך, בסיכומים אלה מצוי מידע **שאינו מופיע בתקציב המדינה** וכתוצאה מכך למדה העותרת שהמסמכים שמוצגים לחברי כנסת ולציבור אינם כוללים את ההסכמות שעומדות ברקע חוק התקציב; ובמילים אחרות: אין שיקוף מלא של תקציב המדינה וההסכמות שביסודו. כך למשל, הסיכומים התקציביים כוללים גם תוכניות עתידיות לביצוע משימות מסוימות במשרדי הממשלה השונים מבלי שמיועד למשימות אלה תקציב בשלב ההצבעה על חוק התקציב.
20. באופן זה נציגים של משרדי הממשלה חותמים על הסיכומים התקציביים **בידיעה** שבחלוף תקופה מסוימת, לאחר העברת התקציב, הם יגישו בקשות לתקצוב נוסף - לכאורה בשל שינוי בצרכים או במצב הקיים, למרות שהצורך בכסף ידוע כבר בעת העברת התקציב ואף מוסכם מראש ובכתב בין אותו משרד לבין משרד האוצר – במסגרת הסיכומים התקציביים המבוקשים.
21. כפועל יוצא מכך נוצרת **הטעיה ציבורית, פרלמנטרית ושלטונית** משום שכאשר חוק התקציב עולה להצבעה, יש מצג מטעה לפיו החוק עליו מצביעים הוא התקציב הסופי והגמור והמוסכם שעה שמידע ציבורי מהותי מוסתר באופן שפוגע ברבים:
- 21.1. ראשית נפגע הציבור הרחב אשר נמנעת ממנו הזכות לדעת ולהכיר את ההסכמות האמיתיות שבבסיס חוק התקציב, הסכמות אלה מפורטות בסיכומים התקציביים והן מהוות מסמך נהיר ושיקוף של תכניות הממשלה, להבדיל מטבלאות המספרים בחוק עצמו.
- 21.2. הבעייתיות שבפרקטיקה הזו אינה רק בהסתרת המידע מהציבור אלא גם מבכירים במשרד האוצר שיצטרכו **לאחר העברת התקציב** להיערך מדי תקופה עם תקצוב מחדש של המשרדים השונים, בהתאם לסיכומים התקציביים שנחתמו **לפני העברת התקציב**.
- דוגמה בולטת לכך היא בנוגע לסיכום התקציבי שחתם המשיב עם משרד החוץ. בהסכם הקואליציוני שנחתם בין סיעת הליכוד לסיעת הימין הממלכתי ביום 05.11.2024, נכתב בסעיף 18 באופן מפורש שלא זו בלבד שמשרד החוץ ומשרד האוצר **כבר חתמו** במועד זה על סיכום תקציבי, אלא ששר החוץ הנכנס, מר גדעון סער, יקבל סכום נוסף של 545 מיליון ₪ למימוש תפקידו; ההסכם הקואליציוני המלא מצ"ב **כנסת 5** לעתירה זו.
- 21.3. לא די בכך. הסתרת הסיכומים התקציביים לא נעשית רק מהציבור (אזרחים עיתונאים וארגוני חברה אזרחית) ומעובדי משרד האוצר - אלא גם מחברי הכנסת אשר נדרשים להצביע על חוק התקציב בידיעה שהוא אינו מכיל את כל המידע הרלוונטי, כך נאמר בלשון עדינה. לעניין זה נפנה לעתירתו של חבר הכנסת משה ארבל אשר ביקש לקבל גם כן את הסיכומים התקציביים טרם הצבעה על חוק התקציב לשנים 2021-2022. בניגוד לעותרת, חבר הכנסת קיבל מענה (שהיקפו אינו ידוע לעותרת) והעתירה נמחק לצד פסיקת הוצאות נגד המשיב (עת"מ 45646-10-21 **ארבל נ' משרד האוצר**).

תפקידים בממשלה ובכנסת; מינויים

לסיעת הימין הממלכתי יינתנו בממשלה ה-37 ובכנסת ה-25 התפקידים והמינויים, כמפורט וכמוסכם להלן:

18. שר החוץ למשך כל כהונת הממשלה ה-37. שר החוץ יהיה אחראי על ההסברה הבין לאומית. כדי לפעול להעצמת ההסברה של ישראל ומדיניותה בעולם, יתוגברו משמעותית המשאבים לפעילות של קמפיינים בחו"ל בתקשורת הזרה וברשתות חברתיות ופעולות הסברה נוספות. לשם כך משרד החוץ יקבל תוספת תקציבית של 545 מלש"ח בשנת 2025 מעל הסיכום התקציבי של משרד החוץ לשנת 2025, שהושג בטרם חתימת הסכם זה וזאת בהתאם לסיכום שהושג בין שר האוצר ליו"ר הימין הממלכתי. מערך ההסברה הלאומי יישאר במשרד ראש הממשלה, אולם שר החוץ יוכל לתת הנחיות למחלקה הבין לאומית במערך ההסברה הלאומי בכפוף למדיניות, שנקבעת על ידי ראש הממשלה ומבלי לפגוע בעבודת הדוברות הבינ"ל של ראש הממשלה. במסגרת הגברת פעילות ההסברה משרד החוץ יפעל באופן מרוכז בקמפוסים בארצות הברית מול האוכלוסייה הלא יהודית (סטודנטים ומרצים), כדי לשנות את היחס לישראל ולמדיניות שלה. הפעילות הזאת תתקיים בתיאום ומבלי לפגוע בפעילות משרד התפוצות, הפועל בקרב הסטודנטים היהודים בקמפוסים, ובשיתוף פעולה עם הנחגת הקהילה היהודית בארצות הברית.

22. מהמקובץ לעיל ניתן לקבוע שהעניין הציבורי במידע המבוקש מבוסס היטב, שכן הוא מוצג מנקודת מבטם של חברי הכנסת, עיתונאים וארגוני חברה אזרחית - כולם יחד משקפים קשת רחבה של מבקשי מידע שמעידה על חשיבות פרסום הסיכומים התקציביים – **בטרם מועבר התקציב בממשלה**.
23. למען שלמות התמונה יצוין שגם שר האוצר הנוכחי, בצלאל סמוטריץ', התבטא באופן פומבי כנגד הסיכומים התקציביים והעובדה שהם מהווים "תקציב צל" שמוסתר מהציבור ואף מהכנסת; ראה פרסום מחודש אוקטובר 2024 **כנסת 6** לעתירה זו.
24. הפרקטיקה של העברת תקציב "עם קריצה" נעשית מזה זמן רב מדי במחשכים, העותרת עומדת על כך שבשלה העת להוציא את תקציב המדינה "אל אור השמש".

על המועדים הקבועים בחוק

25. המחוקק קבע בסעיף 7 לחוק חופש המידע מועדים ברורים למתן מענה לבקשות שמוגשות על ידי אזרח או תושב.
26. בסעיף 7(ב) לחוק נקבע כי "הרשות הציבורית תודיע למבקש המידע **ללא שיהוי**, ולא יאוחר מ-30 ימים מקבלת הבקשה, על החלטתה בבקשתו; ראש הרשות הציבורית, או מי שהוא הסמיך לכך, רשאי להאריך את התקופה האמורה, במקרה הצורך, ב-30 ימים נוספים, ובלבד שהודיע על כך למבקש בכתב, ונימק את הצורך בהארכת התקופה".
27. כמתואר בפתח עתירה זו, המשיב לא ענה במסגרת הזמנים הקבועה בסעיף 7(ב) לחוק, ואף לא נטל ארכה מנומקת ובכתב, כפי שנדרש בסיפא של סעיף זה ומכאן שהפר את הדין. בנסיבות אלה התגבשה זכותה של העותרת לעתור בגין אי מתן מענה לבקשתה הנ"ל ביום 15.01.2026.
28. יש להדגיש כי המועדים הקבועים בחוק מאזנים בין העובדה שהמידע שייך לציבור ומצוי אצלו בנאמנות, אל מול הצורך של רשות ציבורית לבחון בקשת מידע, לאתר את המידע המבוקש, לבחון את האפשרות למסרו ולהכינו למסירה.
29. בנסיבות עתירה זו ברור שהמידע המבוקש קל לאיתור, שכן הוא גובש בשבועות אולי אף בימים האחרונים, התשתית המשפטית באשר למסירתו כבר הוגדרה (לפחות בקווים מנחים) במסגרת העתירה הקודמת הנזכרת לעיל, ומשכך אין כל צידוק לשיהוי במתן המענה.
30. בתי המשפט התייחסו זה מכבר לחשיבות המועדים הקבועים בחוק, ולכך שאי-עמידה במועדים פוגעת, הלכה למעשה, בזכות עצמה למידע וביכולת לממשה.

31. כך, למשל, במסגרת עת"מ 36541-12-12 **שטנגר נ' לשכת עורכי הדין** (נבו 25.2.2014), קבע בית המשפט לעניינים מנהליים בתל-אביב כדלקמן:

"יש חשיבות כי הרשויות יקפידו על המועדים שבחוק חופש המידע ולא יתישו את המבקשים באמצעות 'סחבת' במתן תשובות".

32. גם בספרות עמדו על חשיבות המועדים הקבועים בחוק, כשנאמר כי אין מדובר בעניין "טכני" כי אם בעניין מהותי, שאי-עמידה בו מרוקנת מתוכן את החוק, וכפי שהרחיב הלל סומר באומרו כלהלן:

"בקשה לקבלת מידע צריכה להיענות במהירות, ביעילות, בזול וברוב מוחלט של המקרים (שאינם נכנסים לגדרם של הסייגים [.... על פי החוק]), ללא כל עיכוב מיותר המחייב התנצחות עם הרשות ופנייה לערכאות. **כל הערמה של קשיים על מימוש הזכות לקבלת מידע פוגעת במטרה הדמוקרטית של הזכות. עיכוב בקבלת המידע בזמן אמת מונע מהציבור לגבש את דעתו במועד לגבי סוגיות אקטואליות**".

הלל סומר "חוק חופש המידע: הדין והמציאות" **המשפט** ח 435, 438 ו-445-446 (תשס"ג).

33. בתוך כך, הרי שהשיהוי במתן מענה לבקשה חותר תחת מימוש תכלית חוק חופש המידע, שהיא לאפשר בקרה ציבורית על מעשי השלטון (ראו למשל ע"מ 398/07 **התנועה לחופש המידע נ' רשות המיסים**, פ"ד סג(1) 284, פס' 47, 52 לפסק דינה של השופטת ארבל (2008); ע"מ 1245/12 **התנועה לחופש המידע נ' משרד החינוך**, פסק דינה של השופטת ארבל (פורסם בנבו, 23.8.2012); ע"מ 10014/16 **יש דין נ' המינהל האזרחי איו"ש**, פס' 9 לפסק דינה של השופטת ברון (דעת מיעוט) (פורסם בנבו, 16.5.2019)).

34. מן האמור עולה שאין חשיבות לזמנים רק בנוגע לעצם מתן המענה, כי אם לעצם מתן מענה מספק, בין אם במסירת מידע ובין אם לאו, תוך הבנה כי סירוב צריך להיות מנומק על מנת שיוכל מבקש מידע לבחון את צעדיו. ככל שסירוב מהותי מתעכב, הרי שמתעכבת יכולתו של מבקש המידע לפנות לבית המשפט בבקשה לבחון את ההחלטה המנהלית.

35. דברים אלה נכונים תמיד, אולם מקל וחומר ביחס למידע המבוקש בעתירה זו בשים לב לכך שהמידע צפוי לסייע לציבור הרחב להבין את ההסכמות התקציביות האמיתיות שבין משרד האוצר לשאר משרדי הממשלה ביחס לתקציב 2026, וזאת **בטרם** יובא התקציב לאישור.

סוף דבר

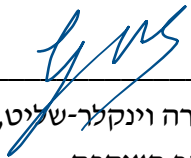
36. בית המשפט הנכבד מתבקש להורות למשיב **להפסיק לאלתר את מחדלו** ולמסור החלטה בבקשה דנא.

37. בנסיבות החשובות והייחודיות של עתירה זו, מבוקש מבית המשפט הנכבד להורות למשיב למסור מענה שיעלה בקנה אחד עם הדין ועם הפסיקה הקיימת, וזאת על מנת להגשים את האינטרס הציבורי המשמעותי שיש בקבלת הסיכומים התקציביים ללא דיחוי.

38. בנסיבות הדחופות המתוארות לעיל, מבוקש מבית המשפט הנכבד להורות למשיב למסור מענה מיד, ללא דיחוי וככל שיש בכך צורך גם לקבוע דיון בפני בית המשפט הנכבד כבר לימים הקרובים על מנת שהעתירה לא תהא "אות מתה" אלא שפרסום המידע המבוקש יהיה במועד רלוונטי לציבור.

39. כן מבוקש מבית המשפט הנכבד לחייב את המשיב בהוצאות הליך זה, לרבות שכ"ט עו"ד ומע"מ כדין.

40. לעתירה זו מצורף תצהיר לתמיכת האמור בה, מטעם מנכ"ל התנועה לחופש המידע.


יערה וינקלר-שליט, עו"ד
ב"כ העותרת

הוגש ביום 18.01.2026

תצהיר

אני הח"מ, הידי נגב, ת"ז 201591484, לאחר שהוזהרתי כי עליי לומר את האמת וכי אם לא אעשה כן אהיה צפוי לעונשים הקבועים בחוק, מצהיר בזה כדלקמן:

1. הח"מ משמש כמנכ"ל התנועה לחופש המידע (ע"ר), היא העותרת בעתירה דנן, ועושה תצהיר זה כתמיכה בעתירה נגד משרד האוצר כתמיכה ולאומות האמור בה.
2. העובדות המפורטות בעתירה הן בידעתי האישית והן אמת למיטב ידיעתי.
3. הטיעונים המשפטיים שבעתירה נכונים הם לפי מיטב ידיעתי ואמונתי, והמקור לידיעתי ולאמונתי הוא ייעוץ משפטי שקיבלתי מיועצי המשפטיים וכן מהשכלתי המשפטית.
4. אני מצהיר כי השם דלעיל הוא שמי, החתימה דלמטה היא חתימתי, וכי תוכן תצהירי זה אמת.

הידי נגב, עו"ד

אישור

אני הח"מ, עו"ד יערה וינקלר-שליט, מ.ר. 69711 מאשרת בזאת כי ביום 18.01.2026 עו"ד הידי נגב, המוכר לי אישית ועל פי ת"ז 201591484, חתם על התצהיר דלעיל ואישר את תוכנו לאחר שהוזהרתי כי עליו להצהיר את האמת וכי אם לא יעשה כן יהיה צפוי לעונשים הקבועים בחוק.

יערה וינקלר-שליט, עו"ד

מ.ר. 69711

ב"כ העותרת

נספחים לעתירה

נספח 1

פסק הדין בעת"מ 22-01-26364

התנועה לחופש המידע נ' משרד האוצר

(נבו, 06.06.2023)

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 26364-01-22 התנועה לחופש המידע ואח' נ' משרד האוצר

לפני כב' השופט עמית י' נועם, שופט עמית

העותרים

1. התנועה לחופש המידע

2. שלמה טייטלבוים

ב"כ עו"ד יערה וינקלר-שליט ועו"ד רחלי אדרי

נגד

המשיב

משרד האוצר

באמצעות פרקליטות מחוז ירושלים (אזרחי)

חקיקה שאוזכרה:

חוק חופש המידע, תשנ"ח-1998: סע' 1, 2, 1, 8, 8(1), 9, 9(א), 9(א)(4), 9(ב), 9(ב)(1), 9(ב)(2), 9(ב)(3), 9(ב)(4), 10, 11, 17(ד)

חוק יסודות התקציב, תשמ"ה-1985: סע' 10, 11, 12, 13

מיני-רציו:

* בית המשפט הורה על ביטול החלטתו של המשיב, בדבר הסירוב הגורף והמוחלט למסור לעותרים את הסיכומים התקציביים לשנים 2021-2022, או כל מידע מהם. נפסק, כי לא הונחה תשתית עובדתית ומשפטית שהצדיקה החלטה גורפת בדבר סירוב מוחלט ומלא לחשיפה, בכל עת, של כלל הסיכומים התקציביים, אף לא חלקים מהם ואף לא בדרך של פראפרוזות.

* משפט מינהלי – חופש המידע – גילוי על-ידי הרשות

* משפט מינהלי – עיון במסמכי הרשות – חובת הרשות במתן מידע

* משפט מינהלי – עיון במסמכי הרשות – סייגים לגילוי

* משפט חוקתי – זכויות הפרט – חופש המידע

.

העותרים הגישו עתירה מינהלית, לפי חוק חופש המידע, המופנית נגד החלטתה של הממונה על פניות הציבור וחוק חופש המידע במשרד האוצר, לדחות בקשה לקבלת "הסיכומים התקציביים" שנחתמו בין נציגי אגף התקציבים במשרד האוצר לבין גורמים במשרדי הממשלה ויחידות הסמך, לקראת ליל אישור תקציב המדינה על-ידי הממשלה לשנים 2021-2022. סירוב הממונה לחשיפת הסיכומים התקציביים היה גורף ומוחלט, ונסמך על החריגים למסירת מידע שבסעיפים 9(ב)(1)-(3) לחוק, בטענה שמדובר במידע אשר גילוי עלול לשבש את התפקוד התקין של הרשות הציבורית או את יכולתה לבצע את תפקידיה; מידע אודות מדיניות הנמצאת בשלבי עיצוב; ומידע אודות פרטי משא ומתן עם גוף או אדם שמחוץ לרשות.

בית המשפט קיבל את העתירה בחלקה ופסק כלהלן:

בנסיבות עולה שאלת תחולתם של סעיפים 9(ב)(1)-(3) לחוק. הסעיפים פוטרים את הרשות מהחובה למסור, בין-השאר, "מידע אשר גילוייו עלול לשבש את התפקוד התקין של הרשות הציבורית או את יכולתה לבצע את תפקידיה" (סעיף 9(ב)(1)); "מידע אודות מדיניות הנמצאת בשלבי עיצוב" (סעיף 9(ב)(2)); "מידע על אודות פרטי משא ומתן עם גוף או עם אדם שמחוץ לרשות" (סעיף 9(ב)(3)); ו"מידע בדבר דיונים פנימיים... בין עובדי רשויות ציבוריות..." (סעיף 9(ב)(4)).

בצד זאת, מוסיפים סעיפים 10 ו-11 לחוק "מסננות" של "סבירות ומידתיות". סעיף 10 עניינו "סבירות", והוא מורה, כי בבוא הרשות לשקול סירוב למסירת מידע, תיתן דעתה לאיזון בין האינטרסים המנויים בסעיף, ובין-היתר תבחן את עניינו של המבקש במידע ואת העניין הציבורי שבגילוי המידע. סעיף 11 לחוק מוסיף וקובע, כלל של "מידתיות", ולפיו גם מידע שהרשות רשאית או חייבת שלא למסור, יש לגלותו אם ניתן לעשות כן תוך השמטות, שינויים או התניית תנאים בדבר השימוש במידע ודרך קבלתו. מסננת נוספת נקבעה בסעיף 17(ד) לחוק, ומאפשרת לבית-המשפט להורות על מסירתו של מידע, אף אם מדובר במידע שלפי סעיף 9 לחוק אין למסרו או שאין חובה למסרו. בהתאם לנוסחת האיזון שנקבעה בסעיף זה, מוסמך בית-המשפט להתערב בהחלטת הרשות, ולהמיר, באופן חריג, את שיקול דעתה של הרשות בשיקול דעתו – "אם לדעתו העניין הציבורי בגילוי המידע, עדיף וגובר על הטעם לדחיית הבקשה, ובלבד שגילוי המידע אינו אסור על פי דין".

ההחלטה הגורפת בדבר הסירוב למסירת כל פרט או מידע מהסיכומים התקציביים אינה יכולה לעמוד. על המשיב ליתן, אפוא, החלטה חדשה בזיקה לסייג למסירת מידע לפי סעיף 9(ב)(1) לחוק (מידע אשר גילוייו עלול לשבש את התפקוד התקין של הרשות) אגב החלת מבחני הסבירות והמידתיות שבסעיפים 10 ו-11 לחוק, שתתמקד בנושאים וברכיבים שחשיפתם עלולה לשבש את תפקוד הרשות בהכנת התקציב, ותוך בחינת הנושאים שהבשילו למדיניות הן בחוק התקציב והן במהלך שנות התקציב.

לא היה בסיס עובדתי ומשפטי לסירוב המוחלט והגורף להציג את הסיכומים התקציביים, וכל מידע שבהם, בטענה שמדובר במדיניות בשלבי עיצוב, כאמור בסעיף 9(ב)(2). ראשית, בסיכומים התקציביים מידע רב, שאינו מתייחס למדיניות בשלבי עיצוב. שנית, המשיב לא בחן אילו נושאים הבשילו למדיניות במסגרת חוקי התקציב לשנים 2021-2022, שאותם היה אמור לגלות בסמוך לחקיקת חוקי התקציב, כפי שנהג לגבי חקיקת התקציב לשנים 2023-2024; ואילו הבשילו למדיניות במהלך שנות התקציב 2021-2022, שאף אותם ניתן לגלות לשיטתו. לפיכך, משלא עומד עוד הסירוב הגורף למסירת מידע לפי סעיף 9(ב)(2) לחוק, על המשיב לבחון אלו רכיבים או מידע המופיעים בסיכומים התקציביים לא הבשילו או התגבשו למדיניות עד היום – ומהווים עדיין מדיניות בשלבי עיצוב, והאם קיימת הצדקה שלא לגלותם גם במבחני הסבירות והמידתיות שבסעיפים 10 ו-11 לחוק.

סעיף 9(ב)(3) לחוק (משא ומתן עם גוף או עם אדם שמחוץ לרשות) פוטר את הרשות מהחובה למסור "מידע על אודות פרטי משא ומתן עם גוף או עם אדם שמחוץ לרשות". הסיכומים התקציביים הם תוצרים של עבודה ממשלתית בין-משרדית, בין משרד האוצר לבין משרדי הממשלה ויחידות הסמך, ללא גורמים חיצוניים לרשות הציבורית.

פסק-דין

פתח דבר

1. לפני עתירה מינהלית, לפי חוק חופש המידע, התשנ"ח-1998 (להלן - חוק חופש המידע או החוק), המופנית נגד החלטתה מיום 27.10.21 של הממונה על פניות הציבור וחוק חופש המידע במשרד האוצר (להלן - הממונה), לדחות בקשה לקבלת "הסיכומים התקציביים" שנחתמו בין נציגי אגף התקציבים במשרד האוצר לבין גורמים במשרדי הממשלה ויחידות הסמך, לקראת ליל אישור תקציב המדינה על-ידי הממשלה לשנים 2021-2022.

2. סירוב הממונה לחשיפת הסיכומים התקציביים היה גורף ומוחלט, ונסמך על החריגים למסירת מידע שבסעיפים 9(ב)(1)-(3) לחוק, בטענה שמדובר במידע אשר גילוי עלול לשבש את התפקוד התקין של הרשות הציבורית או את יכולתה לבצע את תפקידיה; מידע אודות מדיניות הנמצאת בשלבי עיצוב; ומידע אודות פרטי משא ומתן עם גוף או אדם שמחוץ לרשות. עמדה זו של המשיב, בדבר הסירוב המוחלט והגורף לחשוף את תוכן המסמכים הנדונים, או חלקים מהם, הוצגה לקראת הליך חקיקת תקציב המדינה בכנסת, ולא שונתה לאחר תום הליך החקיקה האמור. עמדה זו נותרה בעינה גם במהלך הדיון בעתירה ואף לקראת תום שנות התקציב הנדונות, עת הועלה סייג נוסף לגילוי המידע, לפי סעיף 9(ב)(4) לחוק, שלא אוזכר בהחלטתה המקורית של הממונה, בטענה שמדובר ב"דיונים פנימיים" של עובדי רשויות ציבוריות שאין לחשפם גם בשלב מאוחר, זאת מחמת החשש מ"אפקט מצנן" של השיח הפתוח לקראת קבלת ההחלטות. יצוין, כי לאחר הדיון בעתירה, ובמסגרת הכנת תקציב המדינה לשנים 2023-2024, שינה המשיב את גישתו, במובן זה שהחליט לחשוף לציבור, במסגרת הצעת חוקי התקציב, גם פרקים של "עיקרי הסיכומים התקציביים" עם המשרדים הממשלתיים ויחידות הסמך.

אקדים ואומר, כי הגעתי לכלל מסקנה שדין העתירה להתקבל, מן הטעם שלא הונחה תשתית עובדתית ומשפטית שהצדיקה החלטה גורפת בדבר סירוב מוחלט ומלא לחשיפה, בכל עת, של כלל הסיכומים התקציביים לשנים 2021-2022, אף לא חלקים מהם ואף לא בדרך של

פראפרוזות. על-כן, חלף ההחלטה הגורפת הנדונה בבקשות המידע, תינתן על-ידי המשיב החלטה חדשה, אגב בחינת האפשרות למסירת חלקים מהסיכומים, או עיקריהם, והתייחסות מפורטת ומנומקת לסייגים הנטענים לגילוי המידע, או חלקו, ככל שאלו עדיין קיימים. מטעם זה, של החזרת בקשת המידע להחלטה חדשה של המשיב, לא אכריע בגדרה של עתירה זו בחלק מהמחלוקות העובדתיות והמשפטיות, שהמשיב אמור לבחון מחדש ולהתייחס אליהן בהחלטתו החדשה, אך אביא את עיקר השיקולים הרלבנטיים שעליו להידרש להם.

הרקע העובדתי

3. להלן הרקע העובדתי, העולה הן מכתבי-הטענות על נספחיהם והן מטיעונים משלימים שהושמעו על-ידי הצדדים בדיון. בלילה שבין 1.8.21 לבין 2.8.21 דנה ממשלת ישראל באישור תקציב המדינה לשנים 2021 ו-2022; ביום 30.8.21 הניחה הממשלה על שולחן הכנסת את הצעות חוק תקציב המדינה, וכן את התכנית הכלכלית לשנות הכספים האמורות; וביום 4.11.21 אושרו חוקי התקציב לשנים אלו ופורסמו סעיפי התקציב, ובכלל זה פירוט לגבי פעולות ותכניות - הכל בהתאם להוראות שנקבעו בדין בעניין הליך חקיקתי משמעותי ומורכב זה.

4. ביום 31.8.21, למחרת הנחת הצעות על שולחן הכנסת ובטרם אישור חוקי התקציב, הגישה עותרת 1 (להלן גם - העותרת) לממונה בקשה לפי חוק חופש המידע, לקבלת כלל הסיכומים התקציביים לשנים 2021 ו-2022, שנחתמו בין אגף התקציבים במשרד האוצר לבין משרדי הממשלה ויחידות הסמך, לקראת ליל אישור התקציב בממשלה. לבקשה צירפה העותרת דוגמה של סיכום תקציבי של משרד התחבורה, שהגיע לידיה בנסיבות שלא נתחווור.

5. במענה מיום 27.10.21, דחתה הממונה את הבקשה לקבלת המידע. בפתח המענה ציינה הממונה, כי ביום 30.8.21 הניחה הממשלה על שולחן הכנסת את הצעות חוק תקציב המדינה ואת התכנית הכלכלית לשנות הכספים האמורות, וכי הצעות החוק טרם אושרו. בכל הנוגע למהותם של המסמכים המבוקשים - "הסיכומים התקציביים" - ציינה הממונה, כי "סיכומים

תקציביים נערכים בין המשרדים השונים לבין אגף התקציבים במשרד האוצר, אגב קידום התכנית הכלכלית לשנים הרלבנטיות ולעתים אף לשנים שלאחריהן ומהווים שלב מוקדם בתהליך עיצוב המדיניות, אשר באים לידי ביטוי במספר היבטים, ובכלל כן, בהצעת חוק התקציב, הליכי חקיקה, החלטות ממשלה, וכן החלטות מינהליות אחרות". הממונה הבהירה, כי לא ניתן לגלות את המידע המבוקש, זאת מכוח החריגים [שבסעיף 9\(ב\)](#) לחוק, הקובעים כי רשות ציבורית אינה חייבת למסור מידע אשר גילוי עולול לשבש את התפקוד התקין של הרשות הציבורית, או את יכולתה לבצע את תפקידה ([סעיף 9\(ב\)\(1\)](#) לחוק); כי מדובר במידע אודות מדיניות הנמצאת בשלבי עיצוב ([סעיף 9\(ב\)\(2\)](#) לחוק); וכי עסקינן בפרטי משא ומתן עם גוף או אדם שמחוץ לרשות ([סעיף 9\(ב\)\(3\)](#) לחוק). בשולי ההחלטה נאמר לעותרת, כי "בשלב זה ועד תום שנת התקציב 2022 שהסיכומים האמורים מתייחסים אליה, לא נוכל להעביר לעיון את המידע אשר התבקש על ידך".

6. ביום 4.11.21 אושרו חוקי התקציב לשנים 2021 ו-2022 ופורסמו סעיפי התקציב, ובכלל זה פירוט לגבי פעולות ותכניות.

7. ביום 24.11.21, כחודש לאחר מתן המענה האמור על-ידי הממונה, פנתה העותרת לממונה בשנית. היא הלינה על המענה הלקוני שנמסר, מבלי לפרט ולנמק את הבסיס לתחולת החריגים האמורים [שבסעיף 9\(ב\)](#) לחוק; טענה, כי החששות העומדים ביסוד החריגים הנ"ל התפוגגו לנוכח העובדה שמאז קבלת המענה, אושרו בכנסת הצעות חוק התקציב לשנים 2021-2022; והציעה למשיב לבחון מחדש את סירובו למסירת המידע. משלא נענתה הפנייה הנוספת לאחר אישור חוקי התקציב, הוגשה העתירה דנן ביום 12.1.2022.

8. דיון מקדמי בעתירה התקיים ביום 23.6.22, ודיון בעתירה לגופה - ביום 31.10.22. על מהותם של "הסיכומים התקציביים" והטעמים לאי-חשיפתם, נשמעו הסברים הן בכתב-התשובה, שנתמך בתצהירו של הממונה על התקציבים במשרד האוצר, מר יוגב גרדוס; והן

בהבהרות שניתנו במהלך הדיון על-ידי סגן הממונה על התקציבים, מר איתי טמקין. בנוסף, הוגשה לעיון בית-המשפט, במעמד צד אחד ועל-פי הסכמת הצדדים, חוות-דעת בכתב, המקיפה כ-45 עמודים, שנערכה על-ידי איתי טמקין וגורמים מקצועיים נוספים באגף התקציבים, ואשר מתוכה נחשפו לעותרים רק כארבעה עמודים. בגדרה של חוות-הדעת הובאה התייחסות מפורטת למהותם של ה"סיכומים תקציביים" ולאופן הכנתם ועריכתם; וכן ניתנו הסברים מפורטים, אגב הדגמות בסיכומים התקציביים השונים, בדבר הבסיס להחלת החריגים הנדונים למסירת המידע, לפי [סעיף 9\(ב\)\(1\)](#) ו-[9\(ב\)\(2\)](#) לחוק, שעניינם החשש משיבוש התפקוד התקין של הרשות הציבורית ויכולתה לבצע את תפקידיה, וכן העובדה שמדובר גם במידע אודות מדיניות הנמצאת בשלבי עיצוב. כן הוצגו לבית-המשפט, במעמד צד אחד, כל הסיכומים התקציביים שנחתמו בסמוך לליל אישור התקציב בממשלה, 41 במגנין; וכן הבהרה משלימה קצרה, בכתב-יד, אודות הטעמים לאי-גילוי המידע.

9. בתום הדיון בעתירה הודיעו ב"כ המשיבים וסגן הממונה על התקציבים, כי ככל שיסכימו העותרים למחיקת העתירה הנדונה, יהיו מוכנים לשקול כי בהליכי אישור תקציב המדינה בעתיד יתווסף לדברי ההסבר המונחים לצד התקציב, גם פרק שיכלול את עיקרי הסיכומים התקציביים שהבשילו בתקציב העומד להצבעה הכנסת או שכבר אושרו בהחלטת הממשלה שקדמה להעברת התקציב לכנסת. בעקבות הצעה זו, התבקשו הצדדים לדווח האם הגיעו להסדר שייתר את ההכרעה בעתירה, ובהמשך הודיעו כי לא הגיעו להסכמה.

10. בפרק הזמן שחלף גם אושר תקציב המדינה לשנים 2023-2024, והצדדים התייחסו לאחרונה, בכתב, לשתי התפתחויות: האחת - מענה שקיבלו העותרים במסגרת בקשת מידע שהגישו למשרד התחבורה, שלפיו המשרד הסתמך על הסיכום התקציבי ויישם אותו, ומכאן שראה בו לכאורה, לשיטת העותרים, משום מסמך מחייב; והשנייה - השינוי שהנהיג אגף התקציבים בהתנהלותו לקראת אישור התקציב לשנים 2023-2024, בהוסיפו במסגרת הצעת

חוקי התקציב, לגבי כל משרד או יחידת סמך, גם פרק של "עיקרי הסיכומים התקציביים", הכולל - כגרסת המשיב - רכיבים ש"הבשילו" לכדי מדיניות במסגרת חוקי התקציב, ומשוקפים ממילא במספרים שנכללים במסגרת חוק התקציב.

הסברי המשיב על מהותם של "הסיכומים התקציביים" והטיעונים שהעלה לאי-חשיפתם

11. בכתב-התשובה ובהסברים הנוספים שהובאו, הובהר כי הסיכומים התקציביים בין שורה של בעלי תפקידים באגף התקציבים לבין גורמים שונים במשרדי הממשלה וביחידות הסמך, נחתמים הן בסמוך לאישור הצעת התקציב בממשלה והן באופן שוטף. עוד הודגש, כי "מדובר במסמכים בעלי אופי לא אחיד הנוגעים להיבטי תקצוב שונים, וכן להיבטים הקשורים בהתנהלות וההתייעלות התקציבית והכלכלית של פעילותם השוטפת של משרדי הממשלה ורשויותיה" (סעיף 4 לכתב-התשובה). בענייננו מדובר, כאמור, ב-41 סיכומים תקציביים שנחתמו בין המועדים 15.7.21 ל-18.8.21, זאת לקראת ליל אישור תקציב המדינה בממשלה - 1.8.21-2.8.21. בנוסף נטען, כי הסיכומים התקציביים כוללים, בין-השאר, "גם הסכמות הנוגעות לכוונה עתידית ליישום מדיניות על-ידי הרשויות השונות, לרבות מידע רגיש לגבי התכנון התקציבי העתידי של הרשויות ומשרדי הממשלה, כמו גם עשויים לכלול התייחסות לרפורמות אופציונליות ולצעדים להתייעלות העבודה, כגון הוספה או גריעה של תקנים וכיוצ"ב" (סעיף 6). לכך הוסף והובהר, כי המידע שבסיכומים התקציביים הוא "רחב מהנושאים שנחקקו בחוק התקציב, לא רק מבחינת לוחות-הזמנים, במובן זה שהסיכום התקציבי יחלוש על פרק זמן ארוך יותר משנת הכספים הרלבנטית, אלא גם מבחינת היקף העניינים הנסקרים" (סעיף 7). כך למשל, קיימים סיכומים שבהם מוסכם על איסוף וקבלת מידע בנושא מסוים, לקראת גיבוש, במשותף, של צעדי מדיניות לקראת השנים הבאות; כמו-גם סיכומים שבהם ישנן הסכמות לשנים שלאחר שנת התקציב הנוכחית. עוד נטען, כי ייתכן שעניינים מסוימים בסיכומים התקציביים מתייחסים גם למדיניות בשלבי עיצוב טרם גיבושה, קרי - שהם לא יבואו לידי-ביטוי בחוק התקציב השנתי וייתכן שיעוגנו בחוק תקציב עתידי או במסגרות אחרות. בנוסף ציין המשיב, שלעיתים נושאים מרכזיים ונושאי פעילות במשרדי

הממשלה לא באים לידי-ביטוי בסיכומים התקציביים מסיבות שונות, והצגת הסיכומים עלולה ליצור מצגים מטעים ביחס לפעילות המשרדים.

כן הובהר, כי לסיכומים התקציביים אין משמעות של הסכם סופי וחלוט, וכי הם משקפים רק שלב אחד בתוך גיבוש המדיניות הכוללת; ובהקשר זה הודגש: "כמעט בכל הסיכומים התקציביים נכללות הסכמות המיושמות בפועל תוך הטמעת שינויים רבים ומהותיים בהסכמת הצדדים. על-כן, האמור בסיכום אינו משקף את המדיניות הרצויה, אינו משקף את מצב הדברים בפועל ואף לא את המדיניות התקציבית הממשלתית הלכה למעשה. השינויים, לעתים, נובעים מרגישויות שונות, מהפיכת ההסכמות על-ידי מקבלי ההחלטות, או ממסקנות מקצועיות המשנות את פני הדברים" (סעיף 9).

12. לפערים שנוצרו בין האמור בסיכום התקציבי לבין המדיניות בפועל, ככל שהסיכום יפורסם לציבור, עשויות - לטענת המשיב - להיות השלכות שליליות, הן על מקבלי ההחלטות, הן על מערכות היחסים בין הגורמים במשרדים השונים אודות ההיתכנות לגבש תקציב מדינה אפקטיבי ויעיל, והן בסופו של יום על יכולתה של הממשלה ליישם באופן רציף את מדיניותה. בהקשר זה מציין המשיב, כי מדיניות הממשלה משתקפת בסופו של יום בהחלטות רבות המפורסמות לציבור, כמו בחוק התקציב, בהחלטות הממשלה או בהצעות חוק אחרות שמגישה הממשלה לכנסת, וכן בפניות התקציביות שמוגשות במהלך השנה לאישור ועדת הכספים בהתאם לחוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985. על כן גורס המשיב, כי "התבססות על הנתונים המוצגים בסיכומים התקציביים אינה משקפת בצורה נכונה את מצב המציאות, היא עלולה לפגוע ביכולת הממשלה ליישם את מדיניותה, ומהווה פתח למניפולציות רבות במידע הנמסר לציבור" (סעיף 10).

13. עוד מדגיש המשיב, כי במקרים רבים ההסכמות שבסיכומים התקציביים אינן מיושמות בפועל בשל סיבות מגוונות; ומשכך, קיים פער אינהרנטי בין העקרונות הכלליים שעליהם

הוסכם עם המשרדים, לבין המציאות בפועל, כפי שבאה לידי ביטוי בחקיקה, בהחלטות הממשלה או בדרכים המקובלות האחרות בקשר לתקציב המדינה. לטענתו, "חשיפת הפער האמור עלולה לפגוע ברצון הממשלה לעודד יזמות של רפורמות במשרדי הממשלה והרשויות השונות. המשרדים עלולים להיפגע מחשיפת הפער בין התכנון שלהם לשפר את פעילותם לבין יכולתם לבצע את האמור בפועל, ובשל כך לחדול לתתור לשיפור המצב הקיים" (סעיף 11).

14. בנוסף טוען המשיב, כי לסיכום התקציבי, כשלעצמו, "אין תוקף משפטי והוא מהווה תכתובת פנים-ממשלתית בכל הקשור לניהול תקציב המדינה והפעילות הכלכלית הממשלתית". בהקשר זה מדגיש המשיב, כי הסיכומים התקציביים, כשלעצמם, לא משליכים ישירות על הציבור, שכן כל צעד אופרטיבי כלפי הציבור הכלול בהם, דורש "פעולה מקיימת". הסיכומים התקציביים נערכים ללא ליווי משפטי, ומכל מקום אין להם כל תוקף משפטי, לא בהיבט המינהלי ולא בהיבט החוזי, ולא ניתן לאכפם. לדידו של המשיב, מדובר ב"תרשומות פנימיות", בבחינת "אבני דרך בחתירה לגיבוש מדיניות שרק כאשר היא בשלה דיה היא מפורסמת לציבור ממילא". פרסום המדיניות הבשלה לציבור נעשה, בין-השאר, בפרסום החלטות הממשלה, חוק התקציב וחקיקה אחרת או אגב העברות תקציביות המאושרות על-ידי ועדת הכספים של הכנסת ומפורסמות לציבור (סעיף 12).

15. על-רקע האמור נטען והודגש, כי מתן פומביות לסיכומים גם עלולה להטעות ביחס למעמדם. בהקשר זה צוין, כי הסיכומים התקציביים, הגם שלעיתים הם נחתמים בפועל על-ידי נציגי אגף התקציבים וגורמים רמי דרג בשירות הממשלה, "אינם מהווים החלטה מינהלית אלא הם חלק משיח בין אותם גורמים, שאינם מהווים ישות משפטית נפרדת"; כי "למעשה, סיכומים אלה אינם אלא שלב בתהליך קביעת מדיניות אשר יתבצע בעתיד"; כי יש לראות בהם משום "תרגום מילולי בדרגה מגובשת משתנה, של סיכום המגעים הישירים בין גורמים מסוימים בממשלה, התלויים בשיח פתוח - שאין מקום לגלותו"; וכי מכל מקום - תוצאות

השיח מעוגנים בהתאם לכללים הרגילים החלים על ההליך המינהלי על-ידי הגורמים המוסמכים לכך ברשות (סעיף 13).

16. על רקע האמור, רואה המשיב בסיכומים התקציביים משום "תרשומת בין משרדית", המהווה "כלי עבודה" מהותי בעבודת אגף התקציבים עם יתר משרדי הממשלה. לשיטתו, ניתן ללמוד על כך, בין-השאר: מההתנסחות בלשון דיבור; מהיעדר מילון אחיד להגדרת המונחים השונים; מהכללת הפניות ושימוש במונחים הנהוגים בעבודה בין שני צדדים "שותפי-עבודה" ושאינו בהכרח מובן לגורם שלישי; מרמת פירוט משתנה והחלת מנגנוני ביקורת שונים על יישום הסיכומים; מחתימה של גורמים שונים, בדרגות בכירות משתנות, על המסמכים; ומהעובדה שחלק מהסיכומים אף לא חתומים כלל. לכך מוסיף המשיב, כי העובדה שהסיכומים הם מסמך עבודה פנימי, שכלל לא חשוף ליתר הגורמים במשרדים, ואף לא ליתר הגורמים באגף התקציבים - מדגישה את ההיבט "הרישומי פנימי" המאפיין את המסמכים, וכפועל יוצא - את היעדר החובה לפרסמם לציבור בהתאם לכל דין.

17. לטענת המשיב, חשיפת הסיכומים התקציביים עלולה ליצור אפקט שיצנן את המשרדים והממשלה לנסות לקדם מדיניות אפקטיבית, לפגוע במגעים בין המשיב לבין משרדי ממשלה אחרים, ואף לגרום ל"סכסוכים בין גורמים שונים בתוך הרשויות" בדבר הקצאת תקנים ומשאבים; כל זאת, לגבי מדיניות עתידית שכלל לא השתכללה להחלטה תקפה, ולא ברורה מידת היתכנותה ושימותה, והדבר עלול להערים קשיים לא מבוטלים על עבודת הממשלה, שלא לצורך.

18. המשיב גורס, כי פרסום הסיכומים התקציביים בעיתוי שהתבקש, וקודם ביצוע צעדים קונקרטיים למימושם, עלול לסכל את ישום ההסכמות, ולפגוע "באופן אנוש" (כלשונו) הן ביכולת התכנון המתבקשת מאגף התקציבים כדי לבצע את משימותיו, והן ביכולת המשיב לבצע

את תפקידו לשמור על המסגרות הפיסקליות ולפעול לשיפור היעילות של המגזר הציבורי. כך למשל, עניינים שבסיכום תקציבי אחד עשויים להיות רלבנטיים גם לפעילות משרד אחר, אך אין ביכולת הממשלה לתמוך בביצוע מקביל של הדברים. בהקשר זה מוסיף ומדגיש המשיב, כי עקרון החשאיות הוא עקרון מפתח בעריכת הסיכומים התקציביים, כאשר התמונה המלאה המשתקפת מעיון בכלל הסיכומים התקציביים היא תמונה שאינה מונחת בפני אף גורם ממשלתי; כי לעיתים רבות היכולת של הממשלה לבצע רפורמות נוגעת ליכולתה לנהל הליכים רבים מאחורי הקלעים עד לגיבוש המדיניות הסופית ולנקיטת צעדים קונקרטיים למימושה; וכי פרסום אבני הדרך ויעדי הפעולה, המוגדרים בסיכום התקציבי, זמן רב לפני גיבוש המדיניות הקונקרטית, חותר תחת העבודה הממשלתית הסדירה של אגף התקציבים ומסכל ביצועם של צעדי מדיניות. בכתב התשובה, וכן בחוות-הדעת המפורטת שהוגשה לעיון בית-המשפט במעמד צד אחד, הובאו דוגמאות שלפיהן חשיפת הסכמות עקרוניות מוקדמות עשויה להביא, ואף הביאה, לפגיעה משמעותית בתוחלת של המשך בחינת ההיתכנות של קידום מימושו.

19. עוד מדגיש המשיב, כי הסיכומים התקציביים הנם דינמיים במהותם, ואפשר שבחלוף זמן חלק מההסכמות ישתנו ואחרות תבואנה תחתן. מכל מקום, הסיכומים אינם אלא שלב מוקדם בתהליך עיצוב המדיניות, אשר יבוא לידי ביטוי בהחלטות מינהליות עתידיות; כאשר הנתונים הקובעים, ואלו בעלי המשמעות, הינם הנתונים שמובאים בסופו של דבר בהחלטות הממשלה, בחקיקה ובכל דרך סדורה ומקובלת שלפיה מתנהלת הממשלה. בהקשר זה מוסיף ומדגיש המשיב, כי לצד המידע המפורט בחוקי התקציב השנתי, נוהג הוא לפרסם מידע רב הקשור בתקציב ובמדיניות הכלכלית של הממשלה באתר האינטרנט של המשרד. הפרסום נועד להנגיש לציבור מידע אודות תקציב המדינה וביצועו, וכן הסברים על מדיניותה הכלכלית של הממשלה. בנוסף, בסוף חודש ספטמבר 2021 אף פרסם משרד ראש הממשלה את מסמך עיקרי מדיניות הממשלה ה-36.

20. לגרסת המשיב, אין למסור אף לא מידע חלקי, בהתאם [לסעיף 11](#) לחוק, שכן השחרת משפטים או קטעים מהסיכומים לא תקטין את הסיכון לפגיעה בפעילות אגף התקציבים. בהקשר זה מדגיש המשיב, כי בסיכומים התקציביים קיימים היבטים רבים שחשיפתם עלולה לפגוע באינטרס הממשלה, כגון זהות הגורמים שעמם נערכו הסיכומים, זהות החותמים על הסיכומים מטעם הגורמים; "רזולוציות" ההסכמות; התקופה שלגביה חלות ההסכמות; מועד החתימה על הסיכום, וכיוצא באלו. לשיטתו, כל פרט כאמור, הנו בעל משמעות "בפאזל הגדול" של ניהול המדיניות הכלכלית של הממשלה וישימותה", כפי שהובהר בכתב-התשובה ובחוות הדעת שהוצגה במעמד צד אחד. בנסיבות אלו, גורס המשיב, כי לא ניתן לחשוף את הסיכומים התקציביים גם בראי [סעיף 11](#) לחוק, שכן "הסיכומים התקציביים הם ממסמכים פנימיים, שכל חשיפה של אלמנט בהם עלולה לפגוע בממשלה בשלבים הרכים ביותר של גיבוש מדיניותה הפיסקלית" (סעיף 21 לכתב-התשובה).

בנוסף, מדגיש המשיב, כי אין מקום להורות על גילוי הסיכומים התקציביים, גם לא בהשחרת חלקים, מן הטעם שהם נערכו בידיעה שמדובר במסמכים חסויים; וככל שיימצא מקום לפרסום כלשהו של הסיכומים התקציביים, ייעשה הדבר משנת התקציב הבאה.

21. במהלך הדיון בעתירה ביקש סגן ראש אגף התקציבים להדגיש, כי הסיכומים התקציביים, מהווים מעין "זכרון דברים", "לא סופי", בין מנכ"ל המשרד או תקציבן המשרד לבין אגף התקציבים לגבי כוונות משותפות ומדיניות שבכוונת הצדדים לקדם, כאשר אין להם מעמד מחייב, ומה שיחייב הוא המידע שיופיע בהחלטת הממשלה או בחוברות המונחות לפני הכנסת. לדבריו, כל סיכום שקדם עור וגידים עד להחלטת הכנסת, יופיע במספרים ובהסברים מילוליים - הן בחוברות והן באתר משרד האוצר; וחשיפה של רעיונות ומחשבות שלא הבשילו להחלטה, ואת כבדת הדרך עד לקבלת ההחלטה, תפגע בגמישות המחשבתית הרעיונית והתקציבית הנדרשת לקראת הכנת תקציב. אשר לחלק בסיכומים, המתאייסם להתווית מדיניות עם חלופות שונות, לרפורמות מוצעות ולתכניות ארוכות טווח שלא תמיד מבשילות להחלטות,

ציין כי מר טמקין, כי עצם חשיפת השיח עליהן, בטרם הבשלתן, עלולה להחליש באופן דרמטי את היכולת לבצע שינויים כלכליים חשובים וחיוניים למשק הישראלי, בפרט כאשר זמן להבשלת רפורמות כלכליות משמעותיות אורך שנים רבות. לדבריו, שינוי "הכלי", של הסיכומים התקציביים, או ביטולו, יפגע באופן משמעותי בהליך בניית התקציב, וכפועל יוצא - באיכות ובמטרות התקציב. הוא הציע, כפשרה בלבד, כי בצד שמירת הסיכומים התקציביים כחסיים, ככלי חשוב לבניית התקציב, יונח בעתיד לפני הכנסת, במסגרת דברי ההסבר, גם פרק שיכלול, בפראפראזה, את עיקרי הסיכומים התקציביים שהבשילו בתקציב הנוכחי להצבעת הכנסת באישור התקציב, או שכבר אושרו בהצבעת הממשלה שקדמה להעברת התקציב לכנסת.

22. בסיכומם של דברים, גורס המשיב, כפי שציין בכתב-התשובה, כי חלים החריגים למסירת מידע [שבסעיפים 9\(ב\)\(1\)-\(3\)](#) לחוק; כי בסיכומים מובאות הסכמות עקרוניות לפעולות עתידיות שיקדמו הגורמים, או ינסו לקדם, במהלך שנת 2022 ולעיתים אף במהלך שנים לאחר מכן, ופרסומן בעיתוי זה, עלול לייצר "אפקט מצנן" ולסכל את ביצוען על-ידם; כי חשיפת הסיכומים עלולה לשבש, בוודאות קרובה לממשית, את פעילות הרשויות הציבוריות השונות ביחס לסדרי עדיפויות פנים-משרדיים, שהם חלק מהפרורוגטיבה הניהולית של הנהלת היחידה הרלוונטית; כי הסיכום הוא שלב מוקדם בעיצוב המדיניות, אשר תבוא לידי ביטוי בהליכים נוספים עתידיים; וכי הפרסום עלול לפגוע ביכולת של משרד האוצר לקיים משא ומתן על מדיניות תקציבית ארוכת טווח מול רשויות ציבוריות אחרות, וכן על יכולת קיום משא ומתן בין הרשויות הציבוריות לבין גורמים שלישיים. משכך, גורס המשיב, כי החלטת הממונה על יישום הוראות [חוק חופש המידע](#), שלא להיענות לבקשת העותרים לקבל את המידע המבוקש בעתירה עד תום שנת התקציב 2022 היא סבירה ומאוזנת, והדגיש, כי עם תום שנת התקציב 2022 יוכלו העותרים לפנות בשנית לקבלת המידע ובקשתם תיבחן בהתאם להוראות חוק חופש המידע.

23. כאמור, לאחר הדיון בעתירה, ולקראת הכנת הצעת חוקי התקציב לשנים 2023-2024, שינה אגף התקציבים את התנהלותו, בהוסיפו במסגרת הצעת חוקי התקציב לשנים 2023-2024, לגבי כל משרד או יחידת סמך, גם פרק של "עיקרי הסיכומים התקציביים", הכולל - כגרסת המשיב - רכיבים ש"הבשילו" לכדי מדיניות במסגרת חוקי התקציב, ומשוקפים ממילא במספרים שנכללים במסגרת חוק התקציב, כאשר הפרסום הנוסף נועד, כדבריו "לסייע לבאר איזה חלק בהתפתחות התקציב, מעוגן בסיכום התקציבי". בצד זאת, הבהיר המשיב, כי אין באמור כדי להוות שינוי מעמדתו בדבר אי-פרסום הסיכומים עצמם.

טיעוני העותרים

24. בעתירתם מלינים העותרים על החלטת המשיב בדבר הסירוב לגילוי המידע, שנשמכה על טענה עובדתית אחת שממנה נגזרו שתי טענות משפטיות. הבסיס העובדתי לסירוב הראשוני למסירת המידע היה שהצעת חוק התקציב טרם אושרה בעת מתן המענה לבקשה; והטענות המשפטיות שנבעו מכך, לשיטת המשיב, היו שמסירת המידע ערב אישור חוק התקציב, עלולות לגרום לשיבוש התפקוד התקין של רשות, ושמדובר במידע אודות מדיניות בשלבי עיצוב.

25. בעתירתם טענו העותרים, כי בתשובתה האמורה של הממונה נפלו מספר פגמים. ראשית, נטען להיעדר בסיס עובדתי ומשפטי לחששות שהוצגו בתגובת הממונה, מבלי שפורט הביסוס לקיומו של חשש לפגיעה ממשית בתפקודה של הרשות או ביכולתה לבצע את תפקידיה באופן תקין, ומבלי שהובהר כיצד גילוי המידע עלול לפגוע בעיצובה של מדיניות או במשא ומתן עם גוף או אדם שמחוץ לרשות. שנית, נטען כי תשובת הממונה הייתה גורפת, בלתי מידתית ובלתי סבירה, כאשר לא נלקחו בחשבון חובות הרשות לפעול כנדרש בסעיפים [10 ו-11](#) לחוק. שלישית, נטען כי בהחלטה נפלה טעות משפטית, עת נקבע שהפגיעה בתפקוד הרשות תימשך לאורך כל התקופה שבה הסיכומים התקציביים יהיו בתוקף, קרי: עד לסוף שנת 2022, זאת שעה שיש אינטרס ציבורי מהותי לקבל את המידע בעודו רלבנטי, ובפרט כאשר נשלמה מלאכת עיצוב המדיניות. העותרים מוסיפים, כי לא זו בלבד שתשובת הממונה הייתה שגויה

כבר בעת נתינתה, אלא שמקל וחומר היא שגויה גם בדיעבד, עת פנתה העותרת למשיב לשקול מחדש את עמדתו לאחר אישור חוק התקציב; שכן למן הרגע שבו אושר חוק התקציב, ועמו קיבלו תוקף גם הסיכומים התקציביים, לא היה עוד יסוד עובדתי ומשפטי לדחיית הבקשה.

26. בעניין האינטרס הציבורי בגילוי המידע המבוקש, הדגישו העותרים בעתירתם כי חוק התקציב אשר מוגש לכנסת מורכב מרבבות מסמכים משפטיים וטכניים שעל-פי רוב אינם מובנים לאדם מן היישוב; ולעומתם, הסיכומים התקציביים המבוקשים, הם המסמכים הבהירים ביותר לצורך הבנה פשוטה של תקציב המדינה. לשיטת העותרים, סיכומים אלו מפרטים את ההסכמות בין משרדי הממשלה לבין משרד האוצר ביחס לסכומים שמועברים לכל משרד והשימוש שייעשה בתקציב לצורך עמידה ביעדים ומשימות שונות של אותו משרד. על-פי הנטען, לא זו בלבד שמדובר במסמכים שיכולים לסייע לציבור להבין את תקציב המדינה באופן נגיש ונהיר, אלא שבסיכומים אלו גם מצוי מידע שאינו מופיע בתקציב המדינה. בהקשר זה מדגישים העותרים, כי המסמכים שמוצגים לכנסת ולציבור אינם כוללים את ההסכמות שעומדות ברקע חוק התקציב, ואין שיקוף מלא של תקציב המדינה וההסכמות שביסודו. כך למשל, הסיכומים התקציביים כוללים גם תכניות עתידיות לביצוע משימות מסוימות במשרדי הממשלה, מבלי שמיועד למשימות תקציב בשלב ההצבעה על חוק התקציב. באופן זה נציגים של משרדי הממשלה חותמים על הסיכומים התקציביים בידעה שבחלוף תקופה מסוימת, לאחר העברת התקציב, הם יגישו בקשות לתקצוב נוסף, לכאורה בשל שינוי בצרכים או במצב הקיים, למרות שהצורך בכסף היה ידוע כבר בעת העברת התקציב ואף סוכם מראש בכתב. כפועל יוצא מכך, נובע גם אלמנט של הטעיה ציבורית ופרלמנטרית, משום שכאשר חוק התקציב עולה להצבעה מוטעה הציבור לחשוב שהחוק מתייחס לתקציב הסופי והגמור, שעה שמידע ציבורי מהותי מוסתר ממנו ופוגע בזכות הציבור לדעת. הבעייתיות שבפרקטיקה זו, אינה רק בהסתרת מידע מהציבור, אלא גם מבכירים במשרד האוצר, כמו למשל החשב הכללי, שיצטרכו, לאחר העברת התקציב, להיערך מדי תקופה עם תקצוב מחדש של המשרדים

השונים, בהתאם לסיכומים התקציביים שנחמתו ערב העברת חוק התקציב. עוד מוסיפים העותרים, כי הסתרת הסיכומים התקציביים אינה רק מהציבור ומעובדי משרד האוצר, אלא גם מחברי הכנסת הנדרשים להצביע על חוק תקציב, בידיעה שהוא אינו מכיל את כל המידע הדרוש. על-כן, טוענים העותרים, כי העניין הציבורי במידע המבוקש מבוסס היטב, מנקודת מבטם של חברי הכנסת, עיתונאים וקשת רחבה של מבקשי מידע.

27. אשר להחלת המשיב את הסייג למסירת מידע [שבסעיף 9\(ב\)\(1\)](#) לחוק, בעניין שיבוש התפקוד התקין של הרשות הציבורית או את יכולתה לבצע את תפקידיה, הדגישו העותרים כי המשיב לא עמד בנטל ההוכחה הנדרש להחלת סעיף זה על המידע המבוקש, כאשר על-פי הפסיקה נדרש להראות חשש מפגיעה ממשית בוודאות קרובה. לטענתם, לא הוסבר באיזו פגיעה מדובר, ומדוע הפרסום יביא לפגיעה ברמת ודאות קרובה. כל שנאמר הוא שחשיפת הסיכומים תגלה פער בין תכנון מדיניות הממשלה לבין יישום המדיניות בפועל, אך בכתב-התשובה הוצהר שקיים פער כזה ממילא, כך שלא ברורה הפגיעה שתיגרם, אם בכלל. מכל מקום, מדובר בטענה שלא זכתה לביסוס משפטי או לתימוכין עובדתיים. עוד נטען, כי למעשה מבקש המשיב להגן על אינטרסים כלליים שלו ושל הממשלה, אשר משתמשים בסיכומים התקציביים לצרכים פנימיים ולמדיניות "הפרד ומשול" ולניהול "הליכים רבים מאחורי הקלעים", כפי שאושר למעשה בכתב-התשובה. בהקשר זה הדגישו העותרים, כי הסייג לפי [סעיף 9\(ב\)\(1\)](#) לחוק נועד להגן על הרשות מפני פגיעה בביצוע תפקידיה, ולא להגן על אינטרסים שהיא מקדמת. עוד נטען, כי עמדת המשיב - שלפיה גילוי המידע יפגע ברצון הממשלה לעודד יוזמות ורפורמות ובכך שמשרדי הממשלה יחדלו משיפור המצב הקיים - היא היפותטית ובלתי מבוססת. מכל מקום מדגישים העותרים, כי הרשות לא הציגה חשש ממשי מפגיעה כלשהי, ודאי שלא ברמת ודאות קרובה, ומשכך, דין הסירוב הגורף למסירת המידע, הנשען על [סעיף 9\(ב\)\(1\)](#) לחוק, להידחות.

28. בעניין החלת המשיב את [סעיף 9\(ב\)\(2\)](#) לחוק, כסייג למסירת מידע אודות מדיניות בשלבי עיצוב, גורסים העותרים כי הסעיף נועד להגן על המידע הרלבנטי בטרם עוצבה המדיניות, ומן הרגע שזו נקבעה - גם אם יידחה ביצועה וגם אם תשונה בעתיד - היא אינה מצויה עוד בשלבי עיצוב ואין הצדקה שלא למסרה מטעם זה; וכי מכל מקום, המשיב לא עמד בנטל ההוכחה הנדרש להחלת הסעיף. בעניין זה מציינים העותרים, כי את סירובו למסירת המידע לפי הסעיף האמור ביקש המשיב להשתית על שני עיקריים: הסיכומים התקציביים אינם מסמך סופי, והם גם אינם מיושמים בפועל. לטענת העותרים, הצגת שתי הטענות יחד, מעלה סתירה פנימית, שכן מחד-גיסא נאמר שמדובר במסמך לא סופי, של מדיניות בשלבי עיצוב, כזו שאינה בשלה לפרסום, ומאידך-גיסא נטען, שאם יפורסמו הסיכומים תיפגע היכולת ליישם אותם.

29. אשר לטענה המשיב, שלפיה הסיכומים התקציביים אינם מסמכים סופיים, טוענים העותרים, כי דין הטענה להידחות ממספר טעמים. ראשית, בסיכומים מצוין, לא אחת, כי מדובר ב"סיכום.. המהווה מענה סופי ומוחלט לדרישות המשרד..." (כדוגמת הסיכום בעניין משרד התחבורה), ולשון ההתנסחות מעלה שמדובר במסמך סופי המשקף מדיניות מגובשת, סופית ואף חתומה, ולא בעיצוב מדיניות. שנית, בפועל, עבודת הממשלה נסמכת על הסיכומים הללו; וכך, למשל, במסמכים של אגף התקציבים המפורסמים לציבור הנושאים כותרת "בקשה לשינויים בתקציב", נכתב שהתיקונים נעשים בזיקה למספר סעיפי תקציב שבסיכומים התקציביים; דהיינו, גם הממשלה והמשרדים רואים בסיכומים התקציביים את המסמך המחייב והסופי לעניין תקציביהם, וזאת לצורך שינויים ועדכונים של תקציב המדינה (כדוגמת נספח 1 לעיקרי הטיעון).

30. חיזוק לכוחם של הסיכומים התקציביים כמסמך סופי, המשקף מדיניות כלכלית חלוטה, עולה, לטענת העותרים, מדברי החשבת הכללית לשעבר במשרד האוצר, מיכל

עבאדי-בויאנג'ו, אשר העידה לפני הוועדה לבחינת סמכויות הנהלת משרד האוצר (המכונה גם ועדת קוצ'יק): "סיכומים תקציביים הנם הסכמים בין אגף התקציבים לבין משרדי הממשלה שחלקם לא מקבלים ביטוי בתקציב שאושר בכנסת. הפרקטיקה הנוהגת הנה שהמערכת הממשלתית מתנהגת כאילו הסיכום התקציבי עבר בכנסת, לעיתים זמן רב לפני שהסיכום אכן מאושר בוועדת הכספים של הכנסת... סיכומים אלו מייצגים "תקציב צל" לתקציב שאושר בכנסת שאינו על דעת השר, החשכ"ל, ולפעמים לא על דעת הממונה על התקציבים או סגן מאקרו... הסיכומים התקציביים הם טעויות שיטתיות שחוזרות כל שנה באגף התקציבים ונובעות מפעילות לא שקופה שלא מאפשרת בקרה אמיתית על פעילות האגף והביאה בשנים האחרונות לניווט היכולות המקצועיות של אגף התקציבים באוצר" (נספח 2 לעיקרי הטיעון).

31. אשר לטענת המשיב, שלפיה מדובר במסמך שחולש על פרק זמן ארוך משנת התקציב, וכי מדובר בכוונה עתידית שאולי תעוגן בחוק תקציבי עתידי, ומשכך אינו מסמך סופי, גורסים העותרים כי גם דין טענה זו להידחות למן הרגע שהוא נחתם ונקבע בו שהוא סופי וגמור.

32. בכל הנוגע לטענת המשיב, כי היקף העניינים הנזכרים בסיכומים נרחב ומלמד על כך שהמסמך כללי ולא סופי, מדגישים העותרים, כי המשיב ציין כדוגמה סיכומים תקציביים שבהם הוסכם על איסוף מידע ונתונים. לשיטת העותרים, דווקא דוגמה זו ממחישה את חשיבות פרסום הסיכומים, שכן אם יש בהם סעיפים מסוג זה בדבר איסוף מידע, הרי שחשיפתם לציבור תוביל ל"השתתפות אזרחית" רצויה וראויה. בהקשר זה מוסיפים העותרים, כי מדובר במסמכים סופיים, ואם יש בהם חלקים שעוסקים בביצוע משימות עתידיות, הרי ראוי שהציבור יהיה שותף ליישומן גם אם ישום זה כולל שינויים כלשהם.

33. אשר לטענת המשיב, שהסיכומים אינם מיושמים בפועל וקיים פער בין המדיניות המתוכננת הקבועה בסיכומים לבין יישומה בפועל, מציינים העותרים כי למעשה טוען המשיב

שהסיכומים שנחתמו נתונים לשינויים בעת הביצוע ולפיכך יש לראות בהם מסמכים שטרם גובשו לכדי מדיניות. בעניין זה מעלים העותרים מספר טענות. ראשית, כי העובדה שיהיו בעתיד שינויים במדיניות מתוכננת, אינה הופכת את המדיניות לכזו שטרם עוצבה. שנית, כי הסיכומים התקציביים הם מסמכי מדיניות כלכלית אשר משקפים את תקצוב משרדי הממשלה בפועל, והם מונגשים באופן ברור ותמציתי, להבדיל מחוק התקציב שמוגש בטבלאות מסורבלות שמובנות בעיקר לכותביהן, אך לא לציבור הרחב, ולרוב גם לא למקבלי ההחלטות ואף לא לבכירים בממשלה. מכיוון שמדובר במסמך סופי וגמור שנחתם על ידי גורמים רמי דרג, דוגמת מנכ"ל משרד ממשלתי, ברור שמדובר במסמך שאינו שלב בעיצוב מדיניות כלכלית. בנסיבות אלו, גורסים העותרים, כי שינויים שחלים בין שלב התכנון לשלב הביצוע, אינם מצדיקים את הסירוב למסור מידע באופן גורף. הם מוסיפים, כי קבלת טענת המשיב, שלפיה יש למסור מידע רק על פעולות שכבר בוצעו, חותרת תחת תכלית [חוק חופש המידע](#), שכן משמעותה שאין למסור לציבור מידע אלא רק אחרי שהפך ללא רלבנטי. לשיטתם, התמודדות עם הפער בין מדיניות קבועה לבין יישומה, נעשית על-ידי פרסום תיקון ההחלטה, ולא בדרך שהמשיב מציע - מניעת פרסום מסמכים סופיים מחשש שאולי ישונו בעתיד.

34. לטענת העותרים, עמדת המשיב שלפיה יש פער בין התכנון התקציבי לבין היישום בפועל, צריכה הייתה להיות מגובה בתצהירים, ובעמדותיהם של הגורמים הרלבנטיים הן מתחום התכנון והן מתחום הביצוע, או לחלופין להיות מוצהרת על-ידי גורם מתכנן רם דרג כמו מנכ"ל משרד האוצר. הם מוסיפים, כי הסוגיה העומדת בבסיס העתירה, משליכה על אגפים שונים במשרד האוצר ועל שקיפות תקציב המדינה המשליך על הציבור כולו, וכפי שעולה מהדיונים בוועדת קוצ'יק - אגפים מסוימים באוצר מחזיקים בעמדות שונות ביחס לשקיפות הנדרשת ביחס לסיכומים התקציביים. העותרים ביקשו, כי בית-המשפט יורה למשיב להשלים התייחסותו לעניין תפקידם של הסיכומים התקציבים בשלב יישום המדיניות; זאת מבלי לגרוע מטענתם, כי עצם קיומו של שינוי עתידי במדיניות אינו מצדיק את הסתרת הסיכומים מראש.

35. אשר לחריג [שבסעיף 9\(ב\)\(3\)](#) לחוק, שעניינו פרטי משא ומתן עם גוף שמחוץ לרשות, הרי שלשיטת העותרים, הסעיף אינו רלוונטי לענייננו, שכן בכתב-התשובה צוין במפורש שהסיכומים הם תוצרים של עבודה ממשלתית בין-משרדית, ולא צוין כל גורם חיצוני שאינו הרשות.

36. בכל הנוגע [לסעיף 9\(ב\)\(4\)](#) לחוק, המחריג גילוי מידע אודות דיונים פנימיים, מחמת החשש ליצירת "אפקט מצנן" - טוענים העותרים כי חריג זה לא צוין על-ידי המשיב בנימוקי הממונה לדחיית בקשת המידע, והועלה לראשונה בכתב-התשובה; כי הדבר מצביע על חולשת הטיעון; כי לא מדובר בטיוטה או בתכתובת פנימית, גם אם ייתכן שפרטים בסיכומים ישונו בעתיד; כי מכל מקום - לא נתבקש עיון בטיוטות אלא רק במסמכים הסופיים החתומים, שאינם מהווים טיוטה או תכתובת פנימית, ואשר מהווים נדבך חשוב בקריאת תקציב המדינה; וכי ההגנה מפני "אפקט מצנן" נועדה להגן על קיום הדיון ולא על התוצר המוגמר.

37. בנוסף טוענים העותרים, כי בהחלטת המשיב נפל פגם של ממש של היעדר הנמקה, שכן לא נמסרו - הן במענה של הממונה והן בכתב-התשובה - הסברים והנמקות להחלטת החריגים הנטענים למסירת המידע, הן לפגיעה שתיגרם ממסירת המידע והן לרמת הוודאות להתרחשותה.

38. פגם נוסף שנפל בהחלטות המשיב, על-פי טענת העותרים, הוא אי-החלת המשיב את מבחני שיקול הדעת של סבירות ומידתיות שנקבעו בסעיפים [10-11](#) לחוק, לטובת האינטרס הציבורי שבפרסום המידע, או חלקו, ודחייתו הגורפת את הבקשה לעיון בסיכומים התקציביים.

39. אשר לטענת המשיב, שלפיה הסיכומים הינם מסמכים בעלי אופי לא אחיד, הקשורים להתנהלות שוטפת של משרדי הממשלה, גורסים העותרים כי הטענה אינה ברורה, אך מחזקת את הטענה שיש לקבל החלטה ביחס לכל סיכום בנפרד; וכי לא מן הנמנע שלפחות חלקם סופיים וחלוטים וניתן לחשפם.

40. בכל הנוגע לטענות המשיב, שלפיה פרסום הסיכומים עלול ליצור מצג מטעה, משום שהפעילות המתקצבת במסגרתם אינה כוללת את כלל היקף הפעילות של כל משרד, מציינים העותרים כי דין הטענה להידחות, שכן ניתן למסור את הסיכומים תחת הבהרה שהאמור בהם אינו כולל את תקציבו ופעילותו הכוללת של המשרד; וממילא בקשת מידע צריכה להיענות ביחס למידע המבוקש, ולא למידע שלא התבקש.

41. בעניין טענת המשיב, שלפיה הסיכומים נטולי תוקף משפטי מחייב ואף נערכו ללא ליווי משפטי, משיבים העותרים, כי הסיכומים נכללים בהגדרת "מידע" כמשמעותו בחוק, ואין רלבנטיות לשאלה האם הם מסמכים משפטיים ומה מעמדן של הבטחות הניתנות במסגרתם.

42. לגבי טענת המשיב, שלפיה הסיכומים נחתמו על-ידי גורמים בדרגות בכירות משתנות, מדגישים העותרים, כי חלקם נחתם על-ידי גורמים בכירים, כמו ראש אגף התקציבים ומנכ"ל המשרדים, והחתימות מצביעות רק על כך שהמסמכים, או חלקם, סופיים, ואף מחזקות את חובת השקיפות שחלה לגביהם.

43. אשר לטענת המשיב, כי הסיכומים נערכו בידיעה שמדובר במסמכים חסויים, מציינים העותרים כי לא הוצג בעניינה בסיס משפטי לפי [סעיף 9\(א\)\(4\)](#) לחוק, וממילא - אף לא בסיס עובדתי; מה-גם שהמשיב לא הסביר, כיצד מסמך חסוי יכול להתפרסם בתום שנת התקציב, כפי שהוצע על-ידו.

44. העותרים מדגישים את האינטרס הציבורי בגילוי המידע, שכן המידע המבוקש הוא מידע ציבורי שאין סייג למסירתו על-פי החוק, וכי מכל מקום חשיבות גילוי לציבור רבה. אשר לחשיבות גילוי המידע, מדגישים העותרים כי הצעת חוק התקציב מוגשת לכנסת "עם רבבות מסמכים משפטיים וטכניים שעל-פי רוב אינם מובנים לאדם מן היישוב"; כי הסיכומים התקציביים הם "מסמכים בהירים המפשטים את התקציב", שכן הם מפרטים את ההסכמות בין משרדי הממשלה למשרד האוצר ביחס לסכומים המועברים לכל משרד והשימוש שייעשה בתקציב לצורך עמידה ביעדים ומשימות שונות של אותו משרד; וכי מעבר לכך שמדובר במסמכים שיכולים לסייע לציבור להבין את תקציב המדינה, הרי שיש בהם גם מידע שאינו מופיע בתקציב המדינה, כך למשל - מידע על תכניות עתידיות לביצוע משימות מסוימות במשרדי הממשלה, מבלי שמיועד למשימות אלה תקציב בשלב ההצבעה על חוק התקציב, ושעה שנציגי המשרדים חותמים על הסיכומים התקציביים בידיעה שבחלוף זמן, לאחר העברת התקציב, יגישו בקשות לתקצוב נוסף - כאשר הצורך בכסף היה ידוע כבר בעת העברת התקציב ואף הוסכם מראש ובכתב. על-כן נטען, כי המסמכים שמוצגים לכנסת ולציבור אינם כוללים את כל ההסכמות שעומדות ברקע חוק התקציב, ונעדר בהם שיקוף מלא של תקציב המדינה וההסכמות שביסודו; שעה שהסיכומים התקציביים משקפים את התקציב באופן מהימן וברור יותר מחוק התקציב המסורבל. העותרים מוסיפים, כי הבעייתיות שבפרקטיקה שבה נוקט אגף התקציבים, אינה רק בהסתרת מידע הן מהציבור - המוטעה לחשוב שהחוק הוא התקציב הסופי והגמור; והן מחברי הכנסת - אשר נדרשים להצביע על חוק התקציב בידיעה שהוא אינו מכיל את כל המידע הדרוש; אלא גם מבכירים במשרד האוצר - שיצטרכו, לאחר העברת התקציב, להיערך מדי תקופה עם תקצוב מחדש של המשרדים השונים, בהתאם לסיכומים התקציביים שנחתמו ערב העברת חוק התקציב.

דיון והכרעהחוק חופש המידע - המסגרת הנורמטיבית

45. אפנה תחילה לסקירת המסגרת הנורמטיבית שהותוותה בחוק חופש המידע, ובעניין זה אחזור על דברים שהשמעתי בהליכים אחרים (ובין-השאר בע"מ 22015-02-22 האגודה לזכויות האזרח בישראל ואח' נ' משטרת ישראל [פורסם בנבו] (2.10.22)). חוק חופש המידע מעגן את זכותם של אזרחי המדינה ותושביה לקבל מידע מרשויות הציבור. שורשיה של זכות זו עוגנו בפסיקה מקדמת דנא; ואולם, החוק הרחיב את זכותם של אזרחי המדינה ותושביה לקבל מהרשויות מידע אף בנושא שאין להם נגיעה ישירה בו (ע"מ 8282/02 הוצאת עיתון "הארץ" בע"מ נ' מדינת ישראל, משרד מבקר המדינה, פ"ד נח(1) 472, 465 (2003). בבסיסה של הזכות לקבל מידע מספר רציונליים. הזכות למידע נועדה להגשים את מימוש זכות היסוד החוקתית לחופש הביטוי והבעת הדעה. היא מהווה תנאי להגשמת זכות הציבור לדעת, וליכולתו של הציבור לבטא את דעותיו ועמדותיו בגדרו של השיח הציבורי, ועל-כן היא נתפסת כחיונית לקיומו ולתפקודו התקין של משטר דמוקרטי (ע"מ 11120/08 התנועה לחופש המידע נ' רשות ההגבלים העסקיים [פורסם בנבו] (17.11.10) בפסקה 7; וע"מ 1704/15 האוניברסיטה העברית נ' העמותה למדע מוסרי [פורסם בנבו] (18.7.17) בפסקה 17). תכלית נוספת של חוק חופש המידע, היא מתן אפשרות בידי הציבור להפעיל פיקוח ובקרה על הרשויות השונות לשם הבטחת תפקודן התקין ושיפור איכות פעולתן (ע"מ 3300/11 מדינת ישראל - משרד הביטחון נ' גישה - מרכז לשמירה על הזכות לנוע [פורסם בנבו] (5.9.12) בפסקה 15). בנוסף, משקף החוק את הרציונל הרואה את הרשות כנאמן הציבור, כאשר המידע המצוי ברשותה אינו קניינה, כי אם עושר השמור לבעליו – הוא הציבור (ע"מ 8282/02 בעניין הוצאת עיתון "הארץ", לעיל, בעמ' 470-471; וע"מ 11120/08 בעניין התנועה לחופש המידע, לעיל).

46. החוק מתווה את היקפה של הזכות לקבלת מידע ואת גבולותיה, באמצעות מספר מסננות הקבועות בו, אשר דרכן יש לבחון את זכאותו של המבקש לקבלת מידע מהרשות הציבורית ([עצ"מ 9341/05](#) התנועה לחופש המידע נ' רשות החברות הממשלתיות, [פורסם בנבו] (19.5.09) בפסקה 16). המסננת הראשונה מצויה [בסעיף 1](#) לחוק, הקובע כי לכל אזרח או תושב עומדת הזכות לקבל מידע מרשות ציבורית בהתאם להוראות החוק. נקודת המוצא היא, כי בכפוף לסייגים המפורטים בחוק, האזרח זכאי לקבל מידע המצוי בידיה של הרשות ([עצ"מ 10845/06](#) שידורי קשת בע"מ נ' הרשות השנייה לטלוויזיה ורדיו, [פורסם בנבו] (11.11.08) בפסקה 56). המסננת השנייה, עניינה בסייגים לזכות לקבל מידע מן הרשות; והיא מבטאת את ההכרה ביחסיות הזכות, ובכך שכלל זכות אחרת, עליה לסגת מפני זכויות ואינטרסים אחרים. נקודת המוצא של החוק היא גילוי המידע, תוך קביעת נוסחאות איזון בין הגשמת הזכות לחופש המידע לבין הבטחת אינטרסים שונים וזכויות שעל הפרק, כאשר הסייגים לזכות לחופש המידע עוגנו בהוראות סעיפים [8 ו-9](#) לחוק ([עצ"מ 1704/15](#) בעניין האוניברסיטה העברית, לעיל, בפסקה 18). סעיף [9\(א\)](#) לחוק עוסק במידע שגילוי אסור; [וסעיף 9\(ב\)](#) לחוק, הרלבנטי לענייננו, דן מידע שאין הרשות חייבת במסירתו, כאשר לרשות נתון שיקול הדעת האם להיענות לבקשה למסירת המידע.

47. בענייננו עולה שאלת תחולתם של [סעיפים 9\(ב\)\(1\)-\(3\)](#) לחוק. הסעיפים פוטרים את הרשות מהחובה למסור, בין-השאר, "מידע אשר גילוי עלול לשבש את התפקוד התקין של הרשות הציבורית או את יכולתה לבצע את תפקידיה" ([סעיף 9\(ב\)\(1\)](#)); "מידע אודות מדיניות הנמצאת בשלבי עיצוב" ([סעיף 9\(ב\)\(2\)](#)); "מידע על אודות פרטי משא ומתן עם גוף או עם אדם שמחוץ לרשות" ([סעיף 9\(ב\)\(3\)](#)); ו"מידע בדבר דיונים פנימיים...בין עובדי רשויות ציבוריות..." ([סעיף 9\(ב\)\(4\)](#)).

48. בצד זאת, מוסיפים סעיפים [10 ו-11](#) לחוק "מסננות" של "סבירות ומידתיות" ([ע"מ](#)) [615/15](#) יאיר אורון נ' משרד הביטחון (פורסם בנבו) (11.4.16), בפסקה 9; [ע"מ 3300/11](#) בעניין מדינת ישראל – משרד הביטחון נ' גישה, בפסקה 10 לפסק-דינו של כב' השופט עמית (פורסם בנבו). [סעיף 10](#) עניינו "סבירות", והוא מורה, כי בבוא הרשות לשקול סירוב למסירת מידע, תיתן דעתה לאיזון בין האינטרסים המנויים בסעיף, ובין-היתר תבחן את עניינו של המבקש במידע ואת העניין הציבורי שבגילוי המידע. [סעיף 11](#) לחוק מוסיף וקובע, כלל של "מידתיות", ולפיו גם מידע שהרשות רשאית או חייבת שלא למסרו, יש לגלותו אם ניתן לעשות כן תוך השמטות, שינויים או התניית תנאים בדבר השימוש במידע ודרך קבלתו ([ע"מ](#)) [10845/06](#) בעניין שידורי קשת בע"מ, לעיל, פסקה 62). מסננות נוספת נקבעה [בסעיף 17\(T\)](#) לחוק, ומאפשרת לבית-המשפט להורות על מסירתו של מידע, אף אם מדובר במידע שלפי [סעיף 9](#) לחוק אין למסרו או שאין חובה למסרו. בהתאם לנוסחת האיזון שנקבעה בסעיף זה, מוסמך בית-המשפט להתערב בהחלטת הרשות, ולהמיר, באופן חריג, את שיקול דעתה של הרשות בשיקול דעתו - "אם לדעתו העניין הציבורי בגילוי המידע, עדיף וגובר על הטעם לדחיית הבקשה, ובלבד שגילוי המידע אינו אסור על פי דין".

הסיכומים התקציביים

49. אין חולק, כי בקשת המידע צולחת את "המסננת הראשונה" האמורה [בסעיף 1](#) לחוק, שכן לעותרים - התנועה לחופש המידע והעיתונאי שלמה טייטלבוים - כמו לכל אזרח או תושב, עומדת הזכות לקבל מידע מרשות ציבורית בהתאם להוראות החוק; בפרט כשמדובר בעניינו במידע הנוגע להליכי חקיקת תקציב המדינה, שאין צורך להכביר מילים הן בעניין משמעותם למדינה ולציבור, והן בדבר חשיבות השקיפות המלאה בעניינם, החיונית לקיומו ולתפקודו התקין של המשטר הדמוקרטי ולאפשרויות הפיקוח והבקרה על הרשויות. המחלוקת בעתירה נסבה, אפוא, בעניין "המסננת השנייה", הפוטרת את הרשות מהחובה למסור מידע, בין-השאר בנסיבות שצוינו [בסעיפים 9\(ב\)\(1\)-\(4\)](#) לחוק; ובדבר "המסננות" הנוספות של

סבירות ומידתיות שבסעיפים [10 ו-11](#) לחוק, ושל שיקול דעת בית-המשפט לפי [סעיף 17\(ד\)](#) לחוק.

50. העתירה נסבה על המידע הנכלל בסיכומים התקציביים שנחתמו ערב הליכי אישור התקציב על-ידי הממשלה ועובר להנחת הצעת חוק התקציב על שולחן הכנסת. הליך אישור תקציב המדינה בממשלה וחקיקת חוק התקציב, הנו מורכב. כפי שעמד עליו בתמצית סגן ראש אגף התקציבים, ועל-פי הוראות הדין, התקציב המובא לאישור הממשלה בליל אישור התקציב על-ידה, כולל, לגבי כל אחד מהמשרדים ויחידות הסמך, ארבעה נתונים מספריים עיקריים: ההוצאה המותרת; הרשאה להתחייב לשנים הבאות; כמות המשרות המותרות; והוצאה המותנית בהכנסה. בנוסף להחלטות אודות המספרים, מאשרת הממשלה באותו מעמד שלל החלטות תקציביות אופרטיביות; וכן את התכנית הכלכלית הכוללת שורה של רפורמות כלכליות, ובלבד שהמשא ומתן לגביהן הבשיל עד לאותו הלילה וניתן להצביע עליהן כהחלטות ממשלה. בחודש שנותר לממשלה להניח את התקציב על שולחן הכנסת, כל גוף או משרד מכין יחד עם אגף התקציבים, אגב משא ומתן מתמשך, פירוט נרחב, ברכיבי משנה רבים, להוצאה המספרית הכוללת שאישרה הממשלה, באופן שההוצאות לגבי עשרות הגופים שאושרו על-ידי הממשלה, מפורטות למאות תת-נושאים לקראת הנחת התקציב לאישור הכנסת.

51. המסמכים הקרויים "סיכומים תקציביים" שנחתמו לקראת ליל אישור התקציב בממשלה, אשר אחד מהם - הסיכום לגבי משרד התחבורה - הגיע לידי העותרים וצורף כנספח לעתירה - והיתר הוצגו לעיוני במעמד צד אחד, שימשו עד היום "כלי עבודה" עיקרי ומרכזי בהידברות בין אגף התקציבים לבין כל אחד משרדי הממשלה ויחידות הסמך, לקראת הכנת התקציב. הם נושאים כותרת "סיכום תקציבי"; מקיפים פירוט רב של התקציב, על-פי נושאים, תת-נושאים, תכניות ופרויקטים, לרבות עתידיים; וכוללים התחייבויות שונות בעניין התקציב וחלוקתו. רובם ככולם של הסיכומים חתומים על-ידי גורמים בכירים במשרדים הממשלתיים

ובאגף התקציבים, ובמרביתם אף מובהר - בדומה לסיכום התקציבי עם משרד התחבורה - שהשר או השרה מתחייבים לתמוך בתקציב המדינה, ושהסיכום ייכנס לתוקפו לאחר אישור התכנית הכלכלית וחוק התקציב בממשלה ובכנסת.

52. כאמור, המשיב טען, בין-היתר, כי הסיכומים התקציביים הם "מסמכים פנימיים" בעלי אופי לא אחיד, מעין "זיכרון דברים" "לא סופי", ונעדרי כל תוקף משפטי מחייב; כאשר המדיניות התקציבית והכלכלית שהבשילה להחלטות מחייבות, מקבלת ביטוי ופרסום לציבור בהחלטות ממשלה, בחוקי התקציב ובדרכים נוספות. כאמור, לשיטת המשיב הסיכומים מהווים "תרשומת בין משרדית", בבחינת שלב מוקדם בעיצוב המדיניות, הנוגעת להיבטי תקצוב שונים של משרדי הממשלה, להיבטים הקשורים בהתנהלות והתייעלות התקציבית והכלכלית של פעילותם המשותפת, ולהסכמות עקרוניות לפעולות עתידיות שיקדמו הגורמים או ינסו לקדם בשנת התקציב. המידע שבהם אף רחב מהנושאים שבחוק התקציב, וכולל, בין-השאר, הסכמות על מדיניות תקציבית עתידית מעבר לשנת התקציב, רפורמות אופציונליות ומדיניות בשלב עיצוב טרם גיבושה.

53. העותרים גורסים, כאמור, בין-השאר, כי הסיכומים התקציביים הם סופיים, לגבי מועד חתימתם ערב אישור התקציב על-ידי הממשלה. מכל מקום, ויהא תוקפם המשפטי אשר יהא, יש בסיכומים מידע חיוני שבכוחו לסייע לציבור בהבנת הצעות התקציב, הנושאות אופי מספרי בעיקרן, אשר מובאות לאישור הממשלה ולחקיקת הכנסת; שכן הסיכומים מפרטים את ההסכמות שבין המשיב לבין משרדי הממשלה לשימוש שייעשה בתקציב לצורך עמידה ביעדים ובמשימות שונות של אותו משרד. לשיטתם, השיקוף המלא הנדרש כלפי הציבור בחקיקת התקציב, כולל לא רק את השימוש שייעשה בתקציב בשנות התקציב, אלא גם הסכמות עתידיות שלא נכללו בתקציב, שמן הסתם גם יהיו כרוכות בתקצוב נוסף בעתיד, וקיים אפוא אינטרס חיוני בשיתוף הציבור בכך.

54. בגדרה של עתירה זו, לפי [חוק חופש המידע](#), בית-המשפט אינו נדרש להכריע בדבר משמעותם של הסיכומים התקציביים ותוקפם המשפטי, וממילא אף לא אמור לקבוע כיצד יש לערכם. למרות שהסיכומים אינם מחייבים בהיבט המשפטי, מדובר ב"כלי עבודה" המשמש את הגורמים התקציביים - הן במשרד האוצר והן במשרדי הממשלה - לקראת גיבוש התקציב השנתי ואישורו. השקיפות המלאה הנדרשת לקראת חקיקת תקציב המדינה, אינה מוגבלת רק לנתונים שנדרש להציג לקראת אישור הממשלה ובעת הנחת הצעת חוק התקציב על שולחן הכנסת, והיא חלה על כל מידע רלבנטי שיש בידי הרשויות בדבר הליך גיבוש התקציב וחלוקתו, ובכלל זה הסיכומים התקציביים שנחתמו עובר לאישור התקציב, שיש בהם כדי לתרום להבנת הליך הכנת התקציב וחלוקתו אל מול הוצאות, תכניות ורפורמות עתידיות. כל שנדרש הוא לקבוע, האם הניח המשיב תשתית עובדתית ומשפטית להחלת החריגים למסירת המידע לפי [סעיף 9\(ב\)\(1\)-\(4\)](#) שנמנו על-ידו; וככל שהתשובה לכך חיובית - האם ניתן לחשוף המידע או חלקו בהתאם [לסעיפים 10, 11 ו-17\(ד\)](#) לחוק.

[סעיף 9\(ב\)\(1\)](#) לחוק - מידע אשר גילוי עלול לשבש את התפקוד התקין של הרשות

55. בענייננו, הדגיש ב"כ המשיב, כי העילה המרכזית והעיקרית לאי-גילוי המידע, היא זו שבסעיף [9\(ב\)\(1\)](#) לחוק; הקובע, כי רשות ציבורית אינה חייבת למסור "מידע אשר גילוי עלול לשבש את התפקוד התקין של הרשות הציבורית, או את יכולתה לבצע את תפקידיה". לגבי סייג זה למסירת מידע נקבע בפסיקה, כי המבחן בעניינו הוא קיומה של ודאות קרובה לכך שגילוי המידע עלול לגרום לשיבוש ממשי בתפקודה התקין של הרשות הציבורית ([ע"מ 1245/12](#) התנועה לחופש המידע נ' משרד החינוך [פורסם בנבו] (23.8.2012) בפסקה 7; וכן ראו: [ע"מ 6013/04](#) מדינת ישראל - משרד התחבורה נ' חברת החדשות הישראלית בע"מ [פורסם בנבו] (2.1.2006) בפסקה 22; [ועת"מ \(י-ם\) 22015-02-22](#) האגודה לזכויות האזרח בישראל ואח' נ' משטרת ישראל [פורסם בנבו] (לעיל)).

56. המשיב סירב, באופן מוחלט וגורף, לחשוף לעותרים את הסיכומים התקציביים, או חלק מהם, או פרטי מידע שנכללו בגדרם, בטענה שחשיפת הסיכומים עלולה לשבש את התפקוד התקין של אגף התקציבים ואת יכולתו לבצע את תפקידיו. הסירוב הגורף אינו עומד במבחן שנקבע בפסיקה, של ודאות קרובה לכך שגילוי המידע, או חלק ממנו, עלול לגרום לשיבוש ממשי בתפקודה התקין של הרשות וליכולתה לבצע את תפקידיה. המשיב הציג אמנם בחוות-הדעת החסויה ובדיון החסוי, נושאים ורכיבים שבסיכומים התקציביים, אשר חשיפתם עלולה - לגרסתו - לשבש את התפקוד התקין של הרשות בהכנת התקציב, על-רקע חשיבותו למדינה ולמשק, ומורכבות גיבושו, כאשר רובם נוגעים למדיניות שטרם הבשילה ולרפורמות עתידיות. ראשית יאמר, כי הדוגמאות האמורות בעניין שורה של סיכומים תקציביים, אינן חלות על מלוא המידע שבסיכומים, אלא רק על חלק ממנו; ולא היה מקום, אפוא, לסירוב גורף. זאת ועוד: המשיב אמנם הציג כיצד נתונים מסוימים שפורטו בסיכום התקציבי של משרד התחבורה, עלולים לשבש את תפקוד הרשות בהכנת התקציב, אך בהינתן שהסיכום האמור הגיע לידיעת הציבור, הרי שגם לשיטתו לא כל הנושאים והרכיבים שפורסמו עלולים להביא לשיבוש התפקוד של הרשות, אלא רק חלק מהם. מכל מקום, גם המשיב עצמו סבר כי יש מקום לגלות את הסיכומים או חלקם, בסייג של עיתוי הגילוי, עת הבהיר בכתב-התשובה כי העותרים יוכלו לפנות לקבלת המידע עם סיום שנת 2022 ובקשתם תיבחן. לא 11 אף 11: התנהלות המשיב בעת הכנת חוקי התקציב לשנים 2023-2024, עת בחר לפרסם באופן יזום, במקביל לחקיקת התקציב, את "עיקרי הסיכומים התקציביים" לגבי נושאים ורכיבים ש"הבשילו" למדיניות במסגרת חוקי התקציב, מלמדת כי אף הוא סובר, שגילוי המידע, גם אם מדובר במידע חלקי, אין בו כדי להביא, לא כל שכן בוודאות קרובה, לשיבוש ממשי בתפקודו בהכנת התקציב. לפיכך, ההחלטה הגורפת בדבר הסירוב למסירת כל פרט או מידע מהסיכומים התקציביים אינה יכולה לעמוד. על המשיב ליתן, אפוא, החלטה חדשה בזיקה לסייג למסירת מידע לפי [סעיף 9\(ב\)\(1\)](#) לחוק, אגב החלת מבחני הסבירות והמידתיות שבסעיפים [10 ו-11](#) לחוק, שתתמקד בנושאים ורכיבים

שחשיפתם עלולה לשבש את תפקוד הרשות בהכנת התקציב, ותוך בחינת הנושאים שהבשילו למדיניות הן בחוק התקציב והן במהלך שנות התקציב.

[סעיף 9\(ב\)\(2\)](#) לחוק - מידע אודות מדיניות בשלבי עיצוב

57. [סעיף 9\(ב\)\(2\)](#) לחוק קובע, כי רשות ציבורית אינה חייבת למסור "מידע על אודות מדיניות הנמצאת בשלבי עיצוב". בעניין סייג זה נפסק, כי "מהותו זמנית היא - באפשרות הרשות לעצב לה מדיניות בתחום מתחומי פעילותה מבלי שתידרש לחשוף בפני הציבור את פרטי המדיניות המתגבשת כל עוד לא הושלמה המלאכה"; כי משנשלמה מלאכת עיצוב המדיניות קיים אינטרס ציבורי מובהק בגילוי המדיניות; וכי בנסיבות מתאימות ניתן לשקול לחשוף מידע עובדתי גם בשלב גיבוש המדיניות, כדי למנוע מצב שבו המדיניות תעוצב על בסיס מידע עובדתי שאינו מדויק ([ע"מ 7024/03](#) עו"ד אריה גבע נ' יעל גרמן [פורסם בנבו] (6.9.06) בפסקה 15 לפסק-הדין של כב' השופטת ארבל; וראו: [ע"מ 1825/02](#) מדינת ישראל, משרד הבריאות נ' איגוד בתי אבות - א.ב.א, פ"ד נט(3) 726 (2006) בפסקה 18).

58. לא היה בסיס עובדתי ומשפטי לסירוב המוחלט והגורף להציג את הסיכומים התקציביים, וכל מידע שבהם, בטענה שמדובר במדיניות בשלבי עיצוב. ראשית, בסיכומים התקציביים מידע רב, שאינו מתייחס למדיניות בשלבי עיצוב. שנית, המשיב לא כחן אילו נושאים הבשילו למדיניות במסגרת חוקי התקציב לשנים 2021-2022, שאותם היה אמור לגלות בסמוך לחקיקת חוקי התקציב, כפי שנהג לגבי חקיקת התקציב לשנים 2023-2024; ואילו הבשילו למדיניות במהלך שנות התקציב 2021-2022, שאף אותם ניתן לגלות לשיטתו. לפיכך, משלא עומד עוד הסירוב הגורף למסירת מידע לפי [סעיף 9\(ב\)\(2\)](#) לחוק, על המשיב לבחון אלו רכיבים או מידע המופיעים בסיכומים התקציביים לא הבשילו או התגבשו למדיניות עד היום - ומהווים עדיין מדיניות בשלבי עיצוב, והאם קיימת הצדקה שלא לגלותם גם במבחני הסבירות והמידתיות שבסעיפים [10 ו-11](#) לחוק.

[סעיף 9\(ב\)\(3\)](#) לחוק - משא ומתן עם גוף או עם אדם שמחויב לרשות

59. [סעיף 9\(ב\)\(3\)](#) לחוק פוטר את הרשות מהחובה למסור "מידע על אודות פרטי משא ומתן עם גוף או עם אדם שמחויב לרשות". תכליתו של הסעיף נועדה לחסות מידע על שלב המשא ומתן עם אנשים או גופים שמחויב לרשות הציבורית. הסיכומים התקציביים הם תוצרים של עבודה ממשלתית בין-משרדית, בין משרד האוצר לבין משרדי הממשלה ויחידות הסמך, ללא גורמים חיצוניים לרשות הציבורית; ולכן יש להוסיף כי בהגדרת "רשות ציבורית", [בסעיף 2 לחוק](#), נכללת בסעיף משנה (1) הממשלה על כל משרדיה ויחידותיה: "הממשלה, משרדי הממשלה, לרבות יחידותיהם ויחידות הסמך". מעבר לאמור, הסיכומים התקציביים שנחתמו ערב חקיקת התקציב, אינם בגדר "משא ומתן" שאין לגלותו; לא כל שכן לאחר שחלקים רבים מהם, אף לשיטת המשיב, "הבשילו" להחלטות מחייבות. משכך, אין כל בסיס עובדתי ומשפטי להחלת הסייג למסירת מידע, לפי [סעיף 9\(ב\)\(3\)](#) לחוק.

[סעיף 9\(ב\)\(4\)](#) לחוק - מידע אודות דיונים פנימיים

60. הסייג לחובת גילוי המידע, לפי [סעיף 9\(ב\)\(4\)](#) לחוק, מאפשר לרשות הציבורית שלא למסור מידע בעל אופי פנימי. מדובר בין-השאר במידע בדבר דיונים פנימיים ותרשומות פנימיות, שניתנו בתהליכי קבלת החלטות. הסייג הנדון משקף אינטרס ציבורי בדבר הגנה על תהליך מובנה ומושכל של גיבוש מדיניות וקבלת ההחלטות ברשות הציבורית. הוא נועד להבטיח את תקינות פעולת הרשות, להגן על איכות החלטותיה ולשמור על האפקטיביות של תהליך קבלתן. בבסיסו של הסייג עומדת ההערכה, שבאה לביטוי בדברי ההסבר להצעת החוק, לפיה "לא ניתן לקיים דיונים כנים במסגרת פעילותה של הרשות, אלא אם כן יובטח מעטה מסוים של חיסיון לתהליך גיבוש שיקול הדעת של הרשות ולתהליך הביקורת הפנימית של הרשות" (הצעת [חוק חופש המידע](#), התשנ"ז-1997, ה"ח 2630). הסייג נובע מההכרה בחשיבותם של הדיונים הפנימיים ברשות הציבורית, אנב החלפת עמדות וחיווי דעות בשיח ושיח פנימי חופשי, לקראת עיצוב מדיניות וקבלת החלטות, וביסודו עומד החשש, כי מתן ביטוי פומבי לדיונים הפנימיים עלול להניא את עובדי הרשות "מלהתבטא בחופשיות ומלבחון את

כלל הנושאים, העמדות והנתונים כדבעי", וכפועל יוצא מכך – לפגום בתהליך גיבוש ההחלטות ולהסב נזק ממשי לאינטרס הציבורי ([עע"מ 7024/03](#) עו"ד אריה גבע נ' יעל גרמן ואח' [פורסם בנבו] (לעיל), פסקה 15 לפסק-דינה של כב' השופטת ארבל); וכן ראו: ([עת"מ \(י-ם\) 12475-07-13](#) ח"כ זהבה גלאון נ' ראש הממשלה [פורסם בנבו] (1.6.14)). על התכלית שבבסיס הסייג עמד בית-המשפט העליון גם [בעע"מ 9135/03](#) המועצה להשכלה גבוהה נ' הוצאת עיתון "הארץ" [פורסם בנבו] (19.1.06), בצינו, כי הטעם המרכזי להצדקתו "נעוץ בחשש מן 'האפקט המצנן' (Chilling effect), המתבטא ברתיעתם של חברי הרשות הציבורית ועובדיה לקיים דיונים כנים מקום שאין מובטח בו מעטה מסוים של חיסיון לדעות המוחלפות בתהליך קבלת ההחלטות"; וכי התכלית המרכזית שביסוד הסייג, הנה, אפוא, "להגן על איכות החלטותיהן של רשויות הציבור ועל האפקטיביות של תהליך קבלתן" (פסק-דינה של כב' השופטת (כתארה אז) חיות (בפסקה 12 לפסק-דינה). בפסיקה גם הובעה הדעה, כי הרציונל העומד ביסוד [סעיף 9\(ב\)\(4\)](#) לחוק, של חשש מאפקט מצנן, חל אף במקרה שבו הסתיים הדיון בסוגיה והתקבלה החלטה אופרטיבית (כב' השופט עמית [בעע"מ 3300/11](#) מדינת ישראל – משרד הביטחון נ' גישה – מרכז לשמירה על הזכות לנוע [פורסם בנבו] (5.9.12), בפסקה 19 לפסק-הדין).

61. ראשית יצוין, כי בהחלטת הממונה לדחות את בקשת המידע לא נטען הסייג לחובת גילוי המידע, לפי [סעיף 9\(ב\)\(4\)](#) לחוק; והסייג הועלה לראשונה על-ידי המשיב במסגרת המענה לעתירה. מכל מקום, בענייננו לא מתבקש מידע על הדיונים הפנימיים השוטפים שהתנהלו בין המשיב לבין משרדי הממשלה, בהתכתבויות, בתרשומות או בסיכומי ביניים, לקראת גיבוש סיכום התקציב של כל משרד. המידע המתבקש מתייחס לסיכום התקציבי שנחתם עם כל משרד ממשלתי לקראת חקיקת התקציב, אשר אין לו אמנם תוקף משפטי מחייב, אך כאמור הוא מקיף את ההבנות וההסכמות שנתגבשו בין אגף התקציבים לבין משרדי הממשלה בדבר פירוט התקציב המוצע על-פי נושאים ותת-נושאים, תכניות ופרויקטים, לרבות עתידיים.

62. לנוכח חשיבות המידע המפורט בסיכומים התקציביים, כמבואר לעיל, שיש בו הבהרות ופירוט לגבי אופן עריכת התקציב וחלוקתו, ניכר כי ראוי לחשוף מידע שבסיכומים, והמחלוקת היא בעניין מהות הנושאים שייחשפו ועיתוי החשיפה. גישתו של המשיב, בדבר סירוב מוחלט וגורף להציג את הסיכומים התקציביים, וכל מידע שבהם, מו הטעם שמדובר בדיונים פנימיים, אינה יכולה לעמוד, למצער בכל הנוגע לנושאים ש"הבשילו" (כלשונו) לכדי מדיניות במסגרת חוקי התקציב, בין במועד חקיקתם ובין במהלך שנות התקציב הנדונות. גם התנהלות המשיב תומכת במסקנה זו, עת הודיע במסגרת העתירה כי בתום שנת התקציב יוכלו העותרים להגיש בקשה לחשיפת הסיכומים התקציביים, ושעה שאישר לאחרונה כי לקראת אישור תקציב המדינה לשנים 2023-2024 פורסם בצד חוקי התקציב גם פרק של "עיקרי הסיכומים התקציביים", הכולל רכיבים שהבשילו למדיניות. משלא עומד עוד הסירוב הגורף למסירת מידע לפי [סעיף 9\(ב\)\(4\)](#) לחוק, ומבלי שאביע דעה בשאלה האם קיימים בסיכומים התקציביים נושאים או רכיבים שלא הבשילו או התגבשו למדיניות, יתן המשיב החלטה חדשה בבקשת המידע, גם בזיקה לסייג [שבסעיף 9\(ב\)\(4\)](#) לחוק.

אופן מסירת המידע

63. אשר להיקף פרטי המידע שיסבור המשיב שאין לגלותו, לאחר בדיקה פרטנית של המידע הקונקרטי והסייגים לגילוי, יחליט המשיב - האם לחשוף קטעים מהסיכומים התקציביים אגב מחיקה או "השחרה"; או להציג את עיקרי הסיכומים בהתאם למתכונת שבחר לגבי שנות התקציב 2023-2024, או בדרך אחרת; או ליתן פראפרוזות מלאות או חלקיות מהם. למותר לציין, כי ההחלטה החדשה שתיתן על-ידי המשיב, בדבר היקף המידע שייחשף ואופן החשיפה, שתחליף את ההחלטה בדבר הסירוב הגורף למסירת כל מידע, תהא נתונה לביקורת שיפוטית ככל שהעותרים יבקשו לעתור נגדה.

64. את החשש מהטעייה בפרסום, שהעלה המשיב בטיעונו, עת הדגיש כי הפרסום עלול להטעות את הציבור בדבר תוקפם המשפטי של הסיכומים התקציביים, ובפרט שעה שהם ניתנים

לשינויים, ניתן להפיג בהסבר שיינתן בכותרת כל מסמך אודות מהותו, משמעותו ותוקפו, ככל שהמשיב יהיה מעוניין לעשות כן.

65. בכל הנוגע לזהות הגורמים שחתמו על הסיכומים התקציביים, הרי שמבלי לקבוע מסמרות, אציין שהפסיקה הותירה בדרך כלל את חשיפת שמותיהם של הדוברים בדיונים הפנימיים לקראת עיצוב מדיניות, לשיקול דעת הרשות המינהלית ([עצ"ם 7024/03](#) בעניין עו"ד אריה גבע [פורסם בנבו] (לעיל); [בג"צ 5222/13](#) התנועה לחופש המידע נ' שרת הבריות [פורסם בנבו] (29.8.13); [ועת"מ \(י-ם\) 12475-07-13](#) בעניין ח"כ זהבה גלאון [פורסם בנבו] (לעיל)).

66. בשולי הדברים יצוין, כי ער אני למטלה המורכבת, אגב הקצאת משאבים, של בדיקת עשרות הסיכומים התקציביים מחדש, בעניין החששות מחשיפת נושאים ורכיבים קונקרטיים; ואולם, הבחינה המקיפה כבר בוצעה בעבר, עובר לדיון בעתירה והכנת חוות-הדעת החסויה, ומכל מקום - המשיב לא העלה במענה לבקשת המידע ובעתירה כל טענה בדבר הסייג למסירת מידע מחמת "הקצאת משאבים בלתי סבירה", לפי [סעיף 8\(1\)](#) לחוק.

סוף דבר

67. על-יסוד האמור לעיל, החלטתו של המשיב, בדבר הסירוב הגורף והמוחלט למסור לעותרים את הסיכומים התקציביים לשנים 2021-2022, או כל מידע מהם - מבוטלת. בקשת המידע תוחזר למשיב למתן החלטה חדשה, שבגדרה גם יימסרו לעותרים עיקרי הסיכומים התקציביים שהבשילו לכדי מדיניות במסגרת חוק התקציב - בין במתכונת שבה נהג המשיב לגבי תקציב 2023-2024 ובין בדרך אחרת שימצא לנכון. הואיל ושנות התקציב חלפו בסמוך לדיון בעתירה, והיות שבכתב-התשובה ציין המשיב כי בתום שנת התקציב 2022 יוכלו העותרים לפנות אליו מחדש בבקשת המידע, יחליט המשיב גם לגבי מסירת הסיכומים התקציביים, או עיקריהם, ובכלל זה מידע שהבשיל לכדי מדיניות בהמשך הזמן, במהלך שנות התקציב הנדונות.

ככל שיסבור המשיב שאין למסור מידע נוסף, מעבר לאמור, יתייחס לכך בהחלטה חדשה מפורטת ומנומקת, בזיקה לסייגים למסירת מידע [שבסעיף 9\(ב\)](#) לחוק, ולשיקולים הרלבנטיים הנדרשים לעניין בהתאם למבחני הסבירות והמידתיות שבסעיפים [10 ו-11](#) לחוק.

המשיב ישלם לעותרים, יחד ולחוד, שכ"ט בסך 12,000 ₪ כערכו של סכום זה היום, וכן את סכום האגרה ששולמה על-ידם בצירוף הפרשי הצמדה וריבית כחוק מיום תשלומה. מזכירות בית-המשפט תמציא לצדדים עותקים מפסק-הדין.

ניתן היום, י"ז בסיוון התשפ"ג, 6 ביוני 2023, בהיעדר הצדדים.

[בעניין עריכה ושינויים במסמכי פסיקה, חקיקה ועוד באתר נבו – הקש כאן](#)

עמית י' נועם 54678313-/
נוסח מסמך זה כפוף לשינויי ניסוח ועריכה

נספח 2

לוח הזמנים המקיס את הדחיפות בניהול עתירה זו

בשל חוות הדעת המשפטית: הכנסת תהיה חייבת להצביע על התקציב השבוע - הדילמה החרדית מתחדדת

שעון החול הפוליטי הולך ואוזל • הממשלה חייבת להגיש את תקציב המדינה תוך שבוע, המשמעות: התקציב יונח על שולחן הכנסת עוד לפני הסכמה עם המפלגות החרדיות על חוק גיוס • בקואליציה שקלו להפריד את ההצבעות על התקציב מחוק ההסדרים, יועמ"שית הכנסת מתנגדת • בינתיים: עימות חריף בין השרים בישיבת הממשלה

עמית סגל ואלי הירשמן N12

פורסם: 18.01.26, 12:08

הכנסת תהיה חייבת להצביע תוך שבוע על תקציב המדינה וחוקי ההסדרים בקריאה ראשונה - בשל העמדה שהציגה יועמ"שית הכנסת עו"ד שגית אפיק. ההצבעה בקריאה ראשונה היא תנאי הכרחי לממשלה כדי שתספיק להעביר תקציב עד סוף חודש מרץ.

הסיבה לפלונטר הפוליטי שנוצר היא שהייעוץ המשפטי עומד על כך שיהיה מרווח של חודשיים לפחות בין קריאה הראשונה לקריאה השנייה והשלישית. בממשלה נחושים להעביר את התקציב תוך שבוע בקריאה ראשונה, בידיעה שאם לא יצליחו להעביר את התקציב עד מרץ - הכנסת תתפזר ונצא לבחירות.

לוח זמנים צפוף

הנחה הטיוטה - עוד השבוע

ההצבעה בקריאה ראשונה - עד שני הבא

ההצבעה בקריאה שנייה ושלישית - בהפרש של חודשיים לכל הפחות

כך או כך, חוק הפטור מגיוס לא יכלל שכן הוא עדיין בתהליכי עבודה

מה יעשו החרדים?

המצב המורכב מציב את המפלגות החרדיות במצב של אין ברירה. למה? אם הם יצביעו בקריאה ראשונה בעד התקציב יעבור ללא חוק הפטור מגיוס - והקואליציה תקבל "מרחב נשימה" של חודשיים נוספים. אם הם יצביעו נגד ויחליטו "לשים סוף לסיפור עכשיו" הדבר יבוא להפלת הממשלה.

גורמים במפלגות החרדיות סיפרו ל-N12 שביקשנו מהקואליציה לפצל את ההצבעות על חוק ההסדרים ועל התקציב. "אנו נוטים להצביע בעד חוק ההסדרים, שכן הוא דורש זמן לדיון בכנסת. על התקציב עצמו נצביע בהמשך, לאחר שחוק הפטור מגיוס יאושר", הבהירו. גורם נוסף אמר: "הקואליציה הציעה, אולי נסכים. נדון בכך מחר בישיבת הסיעה".

בינתיים - עימות חריף בישיבת הממשלה

במהלך דיון בנושא החברות הממשלתיות שר האוצר סמוטריץ' הטיח בשר אמסלם: "אתה חצוף", וטען בפניו: "קמת הבוקר עצבני". אמסלם השיב לו בחריפות, ואז רה"מ נתניהו נעמד על הרגליים וקרא להם: "תפתחו שליטה עצמית, אם אתם רוצים להמשיך להראות כמה אתם לא מנהיגים - תעשו את זה בחוץ".

נספח 3

בקשת המידע

בקשה לקבלת מידע (לפי חוק חופש המידע התשנ"ח 1998)

משרד המשפטים - היחידה הממשלתית לחופש המידע

מספר בקשה: 40586

**הנחיות**

שדות המסופנים בסוכבית (*) הם שדות חובה

שלום רב,

באמצעות שירות זה ניתן להגיש בקשת חופש מידע לרשויות הציבוריות שחוק חופש המידע חל עליהן. יש למלא את כל הפרטים המתייחסים לבקשתך.

נא לשים לב שהפרטים המוזנים בלשונות **פרטים אישיים** מתייחסים למבקשי המידע **בפועל** ולא דווקא לגורם שעבורו נדרש המידע. לדוגמה: אם מתבקש מידע עבור גורם אחר, הפרטים של מבקשי המידע יירשמו בכרטיסיית פרטים אישיים ופרטים אודות הגורם עבורו נדרש המידע יירשמו בכרטיסיית **פרטי הגורם המיוצג**.

לאחר שליחת הטופס תתקבל בתיבת הדואר האלקטרוני שלך הודעה ובה פרטים אודות הבקשה ומספר הפניה לצורכי מעקב.

סוג המידע**סוג המידע המבוקש**

הבקשה לקבלת מידע הינה:

☒ מידע המבוקש על ידי עמותה או ארגון חברתי☐ מידע המבוקש על ידי גוף מחקר אקדמי☐ מידע המבוקש על ידי מקבלי קצבה☐ מידע אישי (מידע שהרשות מחזיקה על המבקש עצמו וזכויותיו)☐ מידע חייב בפרסום (דו"ח שנת, דיווח ממונה, הנחיות מנהליות ומידע סביבתי)☐ מידע בתשלום**שים לב,**

הפטור מתקיים רק אם העמותה או החברה לתועלת הציבור פועלת לקידום מטרה מאחת המטרות המנויות בסעיף 2(9) לפקודת מס הכנסה. במידה והנך סבור כי עלול להיות ספק לגבי מטרות הגוף בשמו אתה פונה, יש לצרף תעודת רישום או מסמך מטרות עדכני ומאושר על ידי הרשם המוסמך.

כמו כן, יש להוכיח זיקה בין המבקש לבין העמותה.

יש לצרף אישור ניהול תקין בתוקף מאת הרשם המוסמך

אישור ניהול תקין 2025 - התנועה לחופש המידע (ע-ר) f.3... KB 203

פרטים אישיים**פרטים אישיים**

מעמד המבקש/מבקשת

תאגיד בישראל

שם התאגיד

מספר ח"פ

התנועה לחופש המידע

580425700

מספר רישוי

טלפון

פקס

0

דואר אלקטרוני

winkler.yaara@gmail.com

מען

יישוב

רחוב

מספר בית

מיקוד לאתור המיקוד

תא דואר

האם אתה מייצג אדם או גוף אחר?

כן ☐לא ☒

פרטי הרשות

פרטי הרשות

שם הרשות הציבורית

משרד האוצר

שם הממונה

טלפון הממונה

אנטי קליימן

02-5317215

דוא"ל הממונה

pniot@mof.gov.il

פרטי הבקשה

פרטי הבקשה

אם יש לך ספק לגבי חובת תשלום אגרה לבקשה זו, ניתן לברר מול הרשות ממנה מתבקש המידע.

נושא הבקשה

סיכומים תקציביים לשנת 2026

חובה להזין תיאור בקשה או לחילופין לצרף קובץ.

תיאור הבקשה

מצורפת בקשה בקובץ

צירוף קובץ

סיכומים תקציביים - תקציב 2026 - בקשת מידע.pdf KB 163

אם תתבצע פנייה לצד שלישי - אני לא מאשר/ת לחשוף בפניו את פרטי הבקשה ☐

תשלום אגרה

תשלום אגרת בקשה (לפי תקנות חופש המידע (אגרות), התשנ"ט-1999)

הריני מתחייב/ת לשאת בעלות אגרת טיפול ואגרת הפקה, ככל שיידרש לשם טיפול בבקשתי, עד לסכום של 178 ש"ח ☒



התנועה לחופש המידע
 الحركة لحرية المعلومات
 The Movement for Freedom of Information

16.12.2025

לכבוד

אנט קליימן

הממונה על חוק חופש המידע

משרד האוצר

הוגש באמצעות טופס מקוון

הנדון: בקשה לפי חוק חופש המידע, התשנ"ח-1998

בהתאם לפסק דינו של בית המשפט המחוזי בירושלים בעת"מ 26364-01-22 **התנועה לחופש המידע ואח' נ' משרד האוצר** אשר ניתן ביום 06.06.2023 (להלן: "**פסק הדין**") וכן בהתאם להוראות חוק חופש המידע, נבקש לקבל **העתקים של כל הסיכומים התקציביים אליהם הגיע משרד האוצר מול כל משרדי הממשלה ויחידות הסמך של מדינת ישראל במסגרת דיוני התקציב לשנת 2026.**

בהתאם להוראות פסק הדין נבקש לקבל את **כל אחד מהסיכומים התקציביים האמורים בנפרד.**

נדגיש כי ככל שחלקים מהמידע המבוקש יושחרו או יושמטו או שמסירתם תסורב על פי הוראות חוק חופש המידע יש לציין ולנמק זאת בהתאם להנחיות נוהל 3.1 של היחידה הממשלתית לחופש המידע. את המידע המבוקש לעיל אבקש לקבל בפורמט מתאים לעיבוד מחשב כמו לדוגמה גיליונות נתונים (XI.S, XI.SX, CSV) וכדומה).

בברכה,


 עו"ד יערה יונקאר-שליט

נספח 4

מכתב העותרת שנשלח לבכירי משרד האוצר



05.01.2026

לכבוד

מר אילן רום - מנכ"ל משרד האוצר; mankal@mof.gov.il
רו"ח יהלי רוטנברג - החשב הכללי; hashkal@mof.gov.il
מר יוגב גרדוס - הממונה על התקציבים; dover@mof.gov.il
גב' אנט קליימן - הממונה על חוק חופש המידע; anette@mof.gov.il

**הנדון: התראה לפני נקיטת הליכים משפטיים בגין אי פרסום הסיכומים
התקציביים שנחתמו בין משרד האוצר למשרדי הממשלה ורשויות
נוספות ביחס לתקציב המדינה לשנת 2026**

הרינו לפנות אליכם בעניין החשוב והדחוף שבנדון, זו הפנייה השנייה והאחרונה, בדברים כדלקמן:

1. ביום 17.12.2025 נשלח אליכם מכתבנו בדבר הצורך בפרסום מידי של הסיכומים התקציביים שנחתמו בין משרד האוצר למשרד הממשלה ורשויות נוספות, ביחס לתקציב המדינה לשנת 2026 ("מכתב הדרישה").

2. מכתב הדרישה הגיע לנמעניו, כפי שעולה מאישורים שהתקבלו אצלנו, אולם אף אחד מהנמענים לא טרח להשיב לגופם של דברים במשך למעלה משבועיים, וזאת למרות שהוצגו במכתב הדרישה תשתית עובדתית מפורטת, טענות משפטיות מבוססות היטב ובעיקר הודגש האינטרס הציבורי בפרסום המידע ללא דיחוי.

3. נכון למועד מכתב זה, לא זו בלבד שמשרד האוצר, או מי מטעמו, לא טרח להשיב למכתב הדרישה, אלא שגם הסיכומים עצמם לא פורסמו לציבור ובכך הנזק הנגרם מתמשך ומעצים.

4. כפי שצינו גם במכתב הדרישה - לפני כחודש אושר על ידי הממשלה תקציב המדינה לשנת 2026 מבלי שהציבור נחשף לעיקרי התקציב באופן מילולי ונגיש, לא לפני ההצבעה ולא אחריה. במהלך החודש הקרוב צפוי התקציב של שנת 2026 להגיע אל שולחן הכנסת להצבעות לפי הדיון, אולם ככל שהצבעות אלה יצאו אל הפועל ללא פרסום מקדים של הסיכומים התקציביים לציבור - יהיה בכך פעולה עוינת, הנוגדת כללי ממשל ומנהל תקינים והפרה של אמון הציבור - על כל המשתמע מכך.

5. ועל כן, באופן מצער אנו נאלצים לפנות אליכם שוב בדרישה לפרסם באופן מידי וללא דיחוי את כל הסיכומים התקציביים שעומדים ברקע ובבסיס חוק התקציב לשנת 2026 אשר אושר בממשלה ביום 09.12.2025.

6. וכעת נפרט.



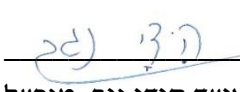
התנועה לחופש המידע
الحركة لحرية المعلومات
The Movement for Freedom of Information

החשיבות של מסירת הסיכומים התקציביים לציבור

7. חוק התקציב אשר מוגש לכנסת מורכב מרבבות מסמכים משפטיים, חשבונאיים וטכניים שעל פי רוב אינם מובנים לאדם מן היישוב. לעומתם, הסיכומים התקציביים הם **המסמכים הבהירים ביותר לצורך הבנה פשוטה של תקציב המדינה**. הסיכומים התקציביים מפרטים את ההסכמות בין משרדי הממשלה למשרד האוצר ביחס לסכומים שמועברים לכל משרד והשימוש שיעשה בהם לצורך עמידה ביעדים ומשימות שונות של אותו משרד.
8. יתרה מכך, בסיכומים אלה מצוי מידע **שאינו מופיע בתקציב המדינה** וכתוצאה מכך למדה העותרת שהמסמכים שמוצגים לחברי כנסת ולציבור אינם כוללים את ההסכמות שעומדות ברקע חוק התקציב; ובמילים אחרות: אין שיקוף מלא של תקציב המדינה וההסכמות שבסודו. כך למשל, הסיכומים התקציביים כוללים גם תוכניות עתידיות לביצוע משימות במשרדי הממשלה מבלי שמיועד למשימות אלה תקציב בשלב ההצבעה על חוק התקציב.
9. באופן זה נציגי הממשלה חותמים על סיכומים תקציביים **בידיעה** שבחלוף תקופה מסוימת, לאחר העברת התקציב, הם יגישו בקשות לתקצוב נוסף - לכאורה בשל שינוי בצרכים או במצב הקיים, למרות שהצורך בכסף ידוע כבר בעת העברת התקציב ואף מוסכם מראש ובכתב בין אותו משרד לבין משרד האוצר - במסגרת הסיכומים התקציביים המבוקשים. כפועל יוצא מכך נוצרת **הטעיה ציבורית, פרלמנטרית ושלטונית** משום שכאשר חוק התקציב עולה להצבעה, יש מצג מטעה לפיו החוק עליו מצביעים הוא התקציב הסופי והגמור והמוסכם שעה שמידע ציבורי מהותי מוסתר באופן שפוגע ברבים.
10. ועל כן, ניתן לקבוע שהעניין הציבורי במידע המבוקש מבוסס היטב, שכן הוא מוצג מנקודת מבטם של חברי הכנסת, עיתונאים וארגוני חברה אזרחית - כולם יחד משקפים קשת רחבה של מבקשי מידע שמעידה על חשיבות פרסום הסיכומים התקציביים – **בטרם אישורו בכנסת**.
11. הסיכומים התקציביים הנם בגדר מידע ציבורי מהמעלה הראשונה, שכן הם מאגדים בתוכם פירוט מפורש של חלוקת כספי הציבור בין משרדי הממשלה השונים (והרבים) וכבר מכך נודעת לו חשיבות של ממש ויש לפרסמו בסמוך **לפני** הצבעה על תקציב כלשהו בכנסת.
12. אשר על כל האמור לעיל, מוגש אליכם מכתב התראה זה לצד קריאה לפרסם באופן מידי את הסיכומים התקציביים שעומדים ביסודו של תקציב המדינה לשנת 2026. ככל שלא יפורסמו הסיכומים התקציביים **עד ליום 15.01.2026**, תראה עצמה התנועה לחופש המידע רשאית לפעול למיצוי זכויותיה בכל דרך חוקית ועל פי דין, לרבות פניה לערכאות שיפוטיות בבקשה למתן סעדים שונים וזאת ללא חובת יידוע נוספת, שכן מכתב זה מהווה התראה לפני נקיטת הליכים משפטיים.


עו"ד יערה יונקאר-שליט, יועמ"ש

התנועה לחופש המידע


עו"ד הידי נגב, מנכ"ל

נספח 5

ההסכם הקואליציוני

הסכם קואליציוני לצירוף סיעה לממשלה ה-37

שנערך ונחתם ביום ד' בחשוון התשפ"ה
5 בחודש נובמבר 2024

בין:

סיעת הליכוד בכנסת ה-25

(להלן: "סיעת הליכוד")

לבין:

סיעת הימין הממלכתי בכנסת ה-25

(להלן: "סיעת הימין הממלכתי")

הואיל

ונשיא המדינה הטיל על ח"כ בנימין נתניהו ("ראש הממשלה") להרכיב את הממשלה ה-37 וח"כ נתניהו הסכים לקבל על עצמו את הקמת הממשלה, הכל כהוראת סעיף 7 לחוק יסוד: הממשלה, והרכיב ממשלה שזכתה לאמון הכנסת בקואליציה המונה שישים וארבעה (64) חברי כנסת (להלן: "הממשלה" ו-"הקואליציה", בהתאמה);

והואיל

ועל רקע מלחמת "חרבות הברזל" ומעשיהם הנפשעים של ארגוני הטרור, ומתוך הכרת הצורך להשגת מטרות ויעדי המלחמה באמצעות מדיניות ביטחונית אקטיבית, הבטחת ביטחונה של מדינת ישראל ותושביה, תוך הכרעה ומיטוט שלטון חמאס והשמדת יכולותיו הצבאיות, השלטוניות והאזרחיות, הסרת איומים בחזיתות השונות על ישראל, החזרת החטופים, והחזרת המפונים חזרה לבתיהם בכל הגזרות, מעוניינים הצדדים, כי סיעת הימין הממלכתי תצטרף לקואליציה ולממשלה.

והואיל

ולאור המטרות האמורות מתכוונים הצדדים לקיום קואליציה איתנה ויציבה למשך כל יתרת כהונתה של הכנסת ה-25, שתושתת על ערכי המחנה הלאומי וחזון המשותף של הסיעות שהינן צד להסכם זה;

והואיל

והסיעות שהינן צד להסכם זה מבקשות להתקשר ביניהן ולהסדיר את יחסיהן על בסיס ההסכמות שבהסכם זה;

לפיכך הוסכם, הותנה והוצהר על ידי הצדדים, כדלהלן:

מבוא

1. המבוא להסכם זה ונספחיו הינם חלק בלתי נפרד מתוכנו.
2. להסכם זה יצורפו, כחלק בלתי נפרד הימנו המסמכים הבאים:
 - נספח א' - קווי היסוד של מדיניות הממשלה;
 - נספח ב' - דרכי עבודתה של הקואליציה בכנסת;
3. הסכם זה יפורסם לציבור בדרך הקבועה בחוק.
4. הצדדים רשאים לשנות הסכם זה בהסכמה ביניהם.

הקואליציה והממשלה

5. הסיעות שהינן צד להסכם זה, הסכימו בדבר קיום קואליציה יציבה עד תום כהונתה של הכנסת ה-25, כאשר כל אחד מהצדדים להסכם זה מתחייב שלא להיכנס לממשלה בכנסת ה-25 ללא משנהו. הסיעות שהינן צד להסכם זה, וחברי הכנסת מטעמן, יביעו אמון בממשלה במהלך כל תקופת כהונת הכנסת ה-25 ויגבשו רוב יציב לפעילותה.

6. הסיעות שהינן צד להסכם זה, מתחייבות לתמוך ולקיים מדיניות אחודה בקואליציה ובממשלה ביחס להשגת יעדים ומטרות מלחמת "חרבות הברזל", והן: (1) מיטוט שלטון חמאס והשמדת יכולותיו הצבאיות; (2) הסרת איום הטרור מהרצועה על ישראל; (3) החזרת החטופים; (4) הגנה על גבולות המדינה ואזרחיה, תוך נקיטת הפעולות הנדרשות להסרת איומים בחזיתות השונות על ישראל והחזרת המפונים חזרה לבתיהם בכל הגזרות.
7. הסיעות שהינן צד להסכם זה, מסכימות ומתחייבות כי הקואליציה תפעל מתוך אחריות משותפת ותתמוך במכלול פעולותיה של הממשלה, מחוץ לכנסת, בכנסת בוועדותיה ובמוסדותיה, בביצוע מדיניותה על פי קווי היסוד ועל פי החלטותיה; הקואליציה תצביע בעד עמדת הממשלה בכל ההצבעות בכנסת, תצביע אמוץ בממשלה, תצביע בעד הצעות החלטה, בעד הצעות חוק שיוגשו מטעם הממשלה או יזכו לתמיכתה; הקואליציה תצביע נגד, כפי עמדת הממשלה, בכל הנושאים האמורים בסעיף זה כנגד הצעות העומדות בניגוד לעמדת הממשלה. על אף האמור לעיל, לחברי סיעת הימין הממלכתי יינתן חופש הצבעה בקשר להצעות חוק שעניינן שינויים במערכת המשפט.
8. פעילות הקואליציה בכנסת, קווי היסוד של מדיניות הממשלה (**נספח א'**) דרכי עבודתה וחלוקת התפקידים בה מוסדרים במסמך דרכי עבודת הקואליציה (**נספח ב'**). הסיעות השותפות לקואליציה ינהגו על פי המפורט במסמך האמור ויפעלו לאכיפת משמעת קואליציונית על הסיעות ומשמעת סיעתית.
9. הסיעות שהינן צד להסכם זה, מתחייבות לתמוך ולהצביע בעד בחירתם של המועמדים השונים לתפקידים בממשלה ובכנסת ולגופים נוספים שהכנסת והממשלה מיוצגים בהם, הן מטעם סיעת הליכוד והן מטעם סיעת הימין הממלכתי וכל אחת מהסיעות האחרות השותפות לקואליציה, לכלל התפקידים והכהונות השונות, לרבות אלו שאינם נזכרים בהסכם זה.
10. סיעות הקואליציה שהינן צד להסכם זה, מסכימות כי ראש הממשלה יעמוד בראשות כל ועדות השרים שימונו על ידי הממשלה ה-37, כאשר ראש הממשלה בוחר לבוא לוועדות השרים או מודיע שבכוונתו להגיע ולקבוע סדר יום, לרבות באלו שנקבע להן יושב ראש אחר, שיהיה כפוף לראש הממשלה. אין באמור כדי למנוע מיור וועדה לכנס את הוועדה בכל עת. עם מינוי יו"ר הימין הממלכתי לשר החוץ כאמור להלן, הוא יכהן בכל התפקידים (כולל יו"ר או ממלא מקום) בוועדות השרים בהן מכהן כיום שר החוץ.
11. כאשר נושא אמור להיות נדון בשתי ועדות שרים חופפות (או בשל העובדה שהנושא משותף לשתי ועדות או בשל העובדה שההסכמים הקואליציוניים מתייחסים לשתי ועדות שרים) הנושא ינוהל בוועדת שרים משותפת שבה היו"רים יקבעו במשותף את סדר היום. בהעדר הסכמה יחליט בענין ראש הממשלה.
12. הממשלה תפעל להגיע להסכמה רחבה בעם בנושאים השנויים במחלוקת.

הכנסת

13. הצדדים מסכימים, כי חוקי יסוד חדשים או שינוי בחוקי יסוד קיימים, יוגשו ויחוקקו אך ורק בהסכמת כל אחת מסיעות הקואליציה. היה והצעה תועלה להצבעה בניגוד לאמור, יצביעו סיעות הקואליציה נגדה. האמור בסעיף זה לא יחול ביחס לחוקי יסוד הנוגעים לרפורמות המשפטיות. יובהר, כי גם ביחס לאמור בסעיף זה לחברי סיעת הימין הממלכתי יינתן חופש הצבעה בקשר להצעות חוק שעניינן שינויים במערכת המשפט.
14. יישמר הסטטוס קוו בענייני דת ומדינה. לא תקודם ולא תאושר חקיקה פרטית על ידי סיעות הקואליציה אשר יש בה משום שינוי בסטטוס-קוו בנושאי דת ומדינה מלבד מה שיוסכם עליו במפורש על ידי כלל סיעות הקואליציה. ככל שתוגש הצעת חוק בענייני דת ומדינה בניגוד לאמור לעיל, יצביעו כל חברי סיעות הקואליציה נגדה ותופעל משמעת קואליציונית להסרתה מסדר היום, הן בוועדות הכנסת והן במליאת הכנסת. החלת רציפות על הצעות חוק בנושאי דת ומדינה, תעשה בהסכמת כל סיעות הקואליציה.
15. הסיעות שהינן צד להסכם זה יפעלו במשותף לכך שבתקציב לשנת 2025 – 2026 יוקצו כספים לצורך מימוש החלטת ממשלה בקשר עם תוכנית לעידוד צמיחה דמוגרפית בת קיימא ביישובי המועצה האזורית גולן וקצרין לשנים 2022-2025 (החלטת ממשלה מס' 864 מיום 26.12.21), לרבות ביטול הקיצוץ בתקציבים והחזרת התקציבים שקוצצו באותה החלטה, ואישור נוסף של הממשלה להקמת שני יישובים קהילתיים נוספים במועצה האזורית גולן, כל זאת בתוך 30 יום ממועד אישור מינוי השרים

מטעם הימין הממלכתי בכנסת. תוקם ועדת שרים לענייני רמת הגולן, שתוסמך לפעול ליישום החלטה מס' 864 הנ"ל ולסיוע להתיישבות ברמת הגולן בראשות שר מטעם הימין הממלכתי.

16. בהמשך להחלטות הממשלה בעניינה של אוניברסיטת אריאל בשומרון (החלטת ממשלה מס' 3579 מיום 2.5.2005 והחלטת ממשלה מס' 5098 מיום 9.9.2012), הממשלה תפעל לקדם ולבסס את אוניברסיטת אריאל בתחומי המחקר וההוראה ובכלל זה שיפוי עקב הדרתה מההסכמים עם האיחוד האירופי ומדינות אסיה והקרנות הבינלאומיות השונות, הסדרת תקצוב כלל הסטודנטים הלומדים בקמפוס בפועל (פתרון בעיית הסטודנטים הלא מתוקצבים), וקידום החלטת הממשלה להפיכתה של העיר אריאל לעיר אוניברסיטאית. שר מטעם הימין הממלכתי ירכז את הכנת החלטת הממשלה האמורה והבאתה לאישור הממשלה.

17. ראש הממשלה יתן חופש הצבעה לכלל חברי הקואליציה בנושא הצעת חוק הקנבס הרפואי בקריאה טרומית. היה והחוק יעבור ויאושר בקריאה טרומית, הצדדים ינסו להגיע להסכמה לגבי המשך החקיקה כדי להביא לסיומה.

תפקידים בממשלה ובכנסת; מינויים

לסיעת הימין הממלכתי יינתנו בממשלה ה-37 ובכנסת ה-25 התפקידים והמינויים, כמפורט וכמוסכם להלן:

18. שר החוץ למשך כל כהונת הממשלה ה-37. שר החוץ יהיה אחראי על ההסברה הבין לאומית. כדי לפעול להעצמת ההסברה של ישראל ומדיניותה בעולם, יתוגברו משמעותית המשאבים לפעילות של קמפינים בחו"ל בתקשורת הזרה וברשתות חברתיות ופעולות הסברה נוספות. לשם כך משרד החוץ יקבל תוספת תקציבית של 545 מלש"ח בשנת 2025 מעל הסיכום התקציבי של משרד החוץ לשנת 2025, שהושג בטרם חתימת הסכם זה וזאת בהתאם לסיכום שהושג בין שר האוצר ליו"ר הימין הממלכתי.

מערך ההסברה הלאומי יישאר במשרד ראש הממשלה, אולם שר החוץ יוכל לתת הנחיות למחלקה הבין לאומית במערך ההסברה הלאומי בכפוף למדיניות, שנקבעת על ידי ראש הממשלה ומבלי לפגוע בעבודת הדוברות הבינ"ל של ראש הממשלה.

במסגרת הגברת פעילות ההסברה משרד החוץ יפעל באופן מרוכז בקמפוסים בארצות הברית מול האוכלוסיה הלא יהודית (סטודנטים ומרצים), כדי לשנות את היחס לישראל ולמדיניות שלה. הפעילות הזאת תתקיים בתיאום ומבלי לפגוע בפעילות משרד התפוצות, הפועל בקרב הסטודנטים היהודים בקמפוסים, ובשיתוף פעולה עם הנהגת הקהילה היהודית בארצות הברית.

19. שר החוץ יקח חלק באופן קבוע בהתייעצות בטחונית ומדיניות אצל ראש הממשלה, כולל בנושא התוכנית הגרעין האיראנית. ככל שיוחלט במהלך תקופת כהונתה של הממשלה ה-37 על הקמת קבינט ניהול מלחמה או כל פורום בטחוני מדיני מצומצם אחר, שר החוץ יהיה חבר בו.

20. שר במשרד האוצר, שיהיה אחראי על מנהלת תקומה ומנהלת שיקום הצפון, אשר יקבל את הסמכויות לכך מראש הממשלה. השר האמור יכהן כיו"ר/מ"מ יו"ר (במקרה שראש הממשלה ישמש כיו"ר) ועדת שרים לענייני שיקום ופיתוח הצפון בהתאם להחלטת ממשלה מס' 1786, ובמקרה בו ראש הממשלה ישמש כיו"ר העדה הוא יאציל לשר האמור את הסמכות לכנס אותה. כן תוכנן לשר מנהלת תקומה בקשר לפיתוח 'חבל התקומה' שהוקמה בהחלטת מספר 1127 של הממשלה מיום 10.12.2023 וכן תוכנן לשר מנהלת שיקום הצפון. מנהלת תקומה ומנהלת שיקום הצפון יועברו ממשרד ראש הממשלה למשרד האוצר, החלטות ממשלה רלוונטיות, שיעגנו את העברת היחידות ואת העברת הסמכויות לשר, יאושרו בממשלה תוך 14 יום מאישור מינוי השר בכנסת. מנכ"ל משרד האוצר (ועד העברת היחידות למשרד האוצר מנכ"ל משרד רה"מ) יונחה על ידי השר האמור כאשר הוא פועל מול גופים אלה. כמו כן, מנכ"לי מנהלת תקומה ומנהלת שיקום הצפון יונחו על ידי השר האמור. מינוי ראש מנהלת תקומה ומנהלת שיקום הצפון, ככל שלא יהיו מאוישים, יאושרו על ידי הממשלה בהתאם להמלצת השר האמור.

21. סגנית שר החוץ.

22. שני חברים בוועדת השרים לענייני ביטחון לאומי.

23. שר במשרד האוצר מטעם הימין הממלכתי יהיה שותף בגיבוש תוכנית ל"יום שאחרי" ברצועת עזה.

24. שר במשרד האוצר מטעם הימין הממלכתי יעמוד בראשות ועדה כלכלית מעורבת עם אוקראינה. שר החוץ או שר במשרד האוצר מטעם הימין הממלכתי יעמדו בראשות ועדות כלכליות מעורבות עם מדינות נוספות מחבר העמים שטרם מונו להם יושבי ראש עד לחתימת הסכם זה.

25. חבר כנסת מטעם הימין הממלכתי יכהן כסגן יו"ר כנסת לתקופה המגיעה לסיעה בהתאם לגודלה היחסי של הימין הממלכתי בקואליציה.
26. חברות בוועדות שרים תהיה לפי מפתח שוויוני בין סיעות הקואליציה, כאשר חבר אחד מטעם סיעת הימין הממלכתי יכול להיות חבר בכל ועדת שרים שתבחר.
27. סיעת הימין הממלכתי תשמור בידיה את כל התפקידים הנוכחיים בכנסת ה-25 ובוועדותיה כפי שהם במועד חתימת הסכם זה (כולל ראשות ועדות וועדות משנה).

ועל כן באנו על החתום:



 סיעת הימין הממלכתי

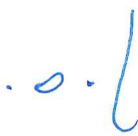


 סיעת הליכוד

קווי יסוד

הממשלה תפעל לפי קווי היסוד הבאים :

- לעם היהודי זכות בלעדית ובלתי ניתנת לערעור על כל מרחבי ארץ ישראל. הממשלה תקדם ותפתח את ההתיישבות בכל חלקי ארץ ישראל בגליל, בנגב, בגולן, ביהודה ובשומרון.
- הממשלה תפעל באופן אקטיבי כדי לבצר את הביטחון הלאומי ולהקנות ביטחון אישי לאזרחיה תוך מאבק נחרץ ונחוש באלים ובטרור.
- הממשלה תפעל להמשך המאבק נגד תוכנית הגרעין של איראן.
- הממשלה תפעל לחיזוק מעמדה של ירושלים.
- הממשלה תפעל לקידום השלום עם כל שכנינו תוך שמירת האינטרסים הביטחוניים, ההיסטוריים והלאומיים של ישראל.
- הממשלה תחתור לצדק חברתי על ידי פיתוח הפריפריה וצמצום הפערים החברתיים תוך מאבק בלתי מתפשר בעוני באמצעות חינוך, תעסוקה והגברת הסיוע לשכבות החלשות באוכלוסייה.
- הממשלה תפעל לעידוד השימוש בתחבורה הציבורית ולפתרון בעיות העומס בתחבורה.
- הממשלה תקדם תוכנית להתמודדות עם יוקר המחיה הגואה ותפעל ליצירת התנאים הכלכליים שיאפשרו צמיחה בת קיימא.
- הממשלה תראה בהוזלת מחירי הדיור והגדלת היצע הדירות, יעד לאומי ותפעל להוזלת מחירי הדיור.
- הממשלה תנקוט בצעדים להבטחת המשילות ולהשבת האיוון הראוי בין הרשות המחוקקת, הרשות המבצעת והרשות השופטת.
- הממשלה תפעל להגברת העלייה והקליטה מכל מדינות תבל.
- הממשלה תעמיד את החינוך במרכז סדר העדיפות הלאומי ותפעל לקידום רפורמות במערכת החינוך תוך פעולה לשיוויון בין כל האוכלוסיות במערכות החינוך השונות וחיזוק הזהות היהודית.
- הממשלה תשמור על צביונה היהודי של המדינה ומורשת ישראל, וכן תכבד את הדתות והמסורות של בני הדתות במדינה בהתאם לערכי מגילת העצמאות.
- יישמר הסטטוס קוו בנושאי דת ומדינה כפי שהיה מקובל זה עשרות שנים בישראל ובכלל זה ביחס למקומות הקדושים.



- הממשלה תפעל לטיפול בבעיית הביטחון האישי בחברה הערבית ומאבק בפשיעה בחברה הערבית, תוך עידוד השכלה, מתן פתרונות מתאימים וראויים לצעירים והשקעה מתאימה בתשתיות ביישובים הערביים.
- הממשלה תפעל לקידום ההכשרה המקצועית וההשכלה המקצועות הטכנולוגיים, לשם מתן מענה הולם לצרכים העדכניים של התעשייה בישראל כגורם צמיחה מרכזי במשק.
- הממשלה תפעל לשילובם של בעלי מוגבלויות מכל סוג שהוא בחיי החברה, תוך סיוע בחינוכם ותעסוקתם ותדאג לצרכיהם הבסיסיים של אלה שאינם מסוגלים לקיים את עצמם, לשיפור מעמד הקשישים, הנכים ומשפחות מרובות ילדים.
- הממשלה תפעל להגנה על איכות הסביבה בישראל, לשיפור איכות החיים של תושבי המדינה ולהשתתפות ישראל בתרומה למאמץ הגלובלי בנושאי אקלים וסביבה.
- הממשלה תפעל לחיזוק כוחות הביטחון, ומתן גב ללוחמים והשוטרים כדי להילחם בטרור ולהכריע אותו.
- הממשלה תפעל להכיר ברמת הגולן כחבל ארץ אסטרטגי, בעל פוטנציאל פיתוח רחב, ותיצור תנופת התיישבות, עשייה, פיתוח וקידום יזמויות תוך שמירה על ערכי הטבע, האדם והסביבה הייחודיים לגולן.

נספח להסכם הקואליציוני לכינון הממשלה ה-37 של מדינת ישראל

דרכי עבודת הקואליציה

סיעות הכנסת ה-25, השותפות לקואליציה, מסכימות להסדיר את דרכי עבודת הקואליציה בדרך המפורטת להלן:

הקואליציה

1. הקואליציה מונה את כל חברי הכנסת שנבחרו לכנסת ה-25 מטעם הסיעות שעמן חתמה סיעת הליכוד הסכם קואליציוני וכן את השרים מטעם הסיעות האמורות שאינם חברי כנסת (אם יהיו כאלה) (להלן: "הקואליציה"); הקואליציה רשאית לצרף חברי כנסת מסיעות אחרות שנקשרו עם הקואליציה בהסכם פוליטי.
2. הקואליציה תפעל מתוך אחריות משותפת ותתמוך במכלול פעולותיה של הממשלה, מחוץ לכנסת, בכנסת בוועדותיה ובמוסדותיה, בביצוע מדיניותה על פי קווי היסוד ועל פי החלטותיה; הקואליציה תצביע בעד עמדת הממשלה בכל ההצבעות בכנסת, תצביע אמון בממשלה, תצביע בעד הצעות החלטה, בעד הצעות חוק שיגושו מטעם הממשלה או יזכו לתמיכתה; הקואליציה תצביע נגד, כפי עמדת הממשלה, בכל הנושאים האמורים בסעיף זה כנגד הצעות העומדות בניגוד לעמדת הממשלה.
3. הקואליציה תתקיים במשך כל תקופת כהונתן של הממשלה ה-37 והכנסת ה-25 ותפעל, בכל עת, במלוא מספר חבריה, כפי שיהיו מעת לעת.

יושב ראש הקואליציה

4. כיושב ראש הקואליציה יכהן יושב ראש סיעת הליכוד שאינו מכהן כשר או כסגן שר.
5. יושב ראש הקואליציה יכהן כיושב ראש הנהלת הקואליציה.
6. יושב ראש הקואליציה אחראי לניהול ענייני הקואליציה והנהלתה.
7. יושב ראש הקואליציה מוסמך לפעול מטעם הנהלת הקואליציה ובשמה.
8. יושב ראש הקואליציה, בהתייעצות עם הנהלת הקואליציה, רשאי לאצול מסמכויותיו, הניתנות לאצילה לפי טיבן, לחבר קואליציה או לחברי קואליציה, דרך כלל או לעניין מסוים והוא רשאי לבטל כל אצילה כזו כפי שיקול דעתו.

הנהלת הקואליציה

9. הנהלת הקואליציה כוללת את יושבי ראש הסיעות השותפות לקואליציה; כל סיעה רשאית להחליף, לפי שיקול דעתה, את נציגה בהנהלת הקואליציה או לשגר ממלא מקום, בעת שנציגה נעדר משיבות הנהלת הקואליציה.

10. נעדר חבר הנהלת קואליציה משיבת ההנהלה ולא מונה לו ממלא מקום, רשאי הוא להפקיד בידי יושב ראש הקואליציה את הצבעתו, בהודעה בכתב בחתימת ידו והצבעתו זו תילקח בחשבון כח הצבעה.

11. הנהלת הקואליציה תדון ותחליט בעניינים השוטפים של הקואליציה והיא שתחליט על עמדות הקואליציה בכנסת, בוועדותיה ובמוסדותיה, הכל בהתאמה לעמדות הממשלה ועל דעת ראש הממשלה; הנהלת הקואליציה תקבע את השתתפותם ואופן הצבעתם של כל חברי סיעות הקואליציה בישיבות הכנסת, הוועדות והמוסדות. יו"ר הקואליציה ישקול הזמנתם של השר המקשר, יו"ר ועדת הכנסת וגורמים נוספים לישיבות הנהלת הקואליציה לפי הצורך.

12. לא יקדם חבר קואליציה הצעת חוק פרטית לדיון ולהצבעה בלא אישור מטעם הנהלת הקואליציה. כמו כן, לא יקדם חבר קואליציה ולא יעלה הצעת חוק העומדת בסתירה להסכמים הקואליציוניים ולקווי היסוד של הקואליציה, אלא בהסכמת כל מרכיבי הקואליציה.

13. הנהלת הקואליציה תתכנס לישיבה לא פחות מאשר פעם בשבוע במועד קבוע שתקבע וכן בכל עת, על פי זימון מיוחד של יושב ראש הקואליציה. כל עוד לא נקבע אחרת, תתכנס הנהלת הקואליציה בימי ב' ו-ד' בשבוע שהינם ימי עבודה בכנסת.

14. כח ההצבעה בישיבות הנהלת הקואליציה, המוענק לנציג סיעה שותפה בקואליציה, יהיה כמספר חברי הכנסת של סיעתו; החלטות הנהלת הקואליציה תתקבלנה על פי חישוב רוב כח ההצבעה האמור. במקרה של שוויון קולות, ליו"ר הקואליציה יהיה קול מכריע.

15. יושב ראש הקואליציה יקבע את סדר יומה של ישיבת ההנהלה של הקואליציה; חבר הנהלה המבקש לכלול נושא בסדר יום ישיבת ההנהלה של הקואליציה יגיש את בקשתו ליושב ראש הקואליציה; יושב ראש הקואליציה ישקול את הבקשה וייעתר לה בכפוף לסדרי העבודה של הנהלת הקואליציה כפי שנקבעו על ידו.

16. במקרים דחופים רשאי יושב ראש הנהלת הקואליציה להורות כי החלטת הנהלה תתקבל באמצעות אמצעים טכנולוגיים (לרבות הצבעה טלפונית, היוועדות חזותית וכו').

חברי הכנסת של הקואליציה

17. חברי הקואליציה יקיימו ישיבות על פי זימון מטעם הנהלת הקואליציה, בין אם בזמנים קבועים ובין אם על פי זימון מיוחד. יושב ראש הקואליציה ינהל את ישיבות חברי הקואליציה וסדר יומן ייקבע על ידי הנהלת הקואליציה.

18. הנהלת הקואליציה תכין, לפי הצורך, את הדיונים ואת הצעות ההחלטה לישיבות חברי הקואליציה.

19. החלטות הנהלת הקואליציה מחייבות את כל חברי הקואליציה בכל עניין הנוגע לעבודת הכנסת וועדותיה ומוסדותיה.

20. הנהלת הקואליציה רשאית לקבוע, באישור חברי הקואליציה, את נהלי ההתכנסות, סדרי היום ודרכי עבודתם של חברי הקואליציה בתחום הפעילות הקואליציונית.

משמעת

21. חברי הקואליציה כולם יהיו נתונים למשמעת קואליציונית.
22. יו"ר הקואליציה או מי שימונה כאחראי לכך מטעמו, אחראי להטלת משמעת קואליציונית בהצבעות על הצעות חוק, כאמור להלן.
23. יושבי ראש הסיעות אחראים למשמעת הקואליציונית בסיעתם. היה וייוודע, כי בהצבעה בוועדה בכוונת ח"כ להפר את המשמעת, כי אז, באחריות ראש הסיעה, להחליף את אותו חבר הכנסת בחבר כנסת אחר בטרם ההצבעה האמורה.
24. ראש הממשלה רשאי לפי שיקול דעתו, בכפוף לאמור בהסכמים הקואליציוניים, להעניק חופש הצבעה לסיעה השותפה בקואליציה או לחבר כנסת מסוים הנמנה עם הסיעה הקואליציונית.
25. יו"ר הקואליציה רשאי לפי שיקול דעתו, בכפוף לאמור בהסכמים הקואליציוניים, להעניק חופש הצבעה לחבר כנסת מסוים הנמנה עם הסיעה הקואליציונית. כמו כן, יו"ר הקואליציה רשאי, לאחר התייעצות עם חברי הנהלת הקואליציה ובכפוף לאמור בהסכמים הקואליציוניים, להעניק חופש הצבעה לסיעה השותפה בקואליציה.

הצעות חוק

26. חוקי יסוד חדשים או שינוי בחוקי יסוד קיימים, יוגשו ויחוקקו אך ורק בהסכמת הנהלת הקואליציה ובהסכמת כל אחת מסיעות הקואליציה. היה והצעה תועלה להצבעה בניגוד לאמור, יצביעו סיעות הקואליציה נגדה. על אף האמור לעיל, כל סיעות הקואליציה יתמכו בכל הצעות החוק, לרבות בחוקי יסוד ובתיקונים לחוקי יסוד, כפי שיוצצו על ידי שר המשפטים, ושיעסקו, בין היתר, בהסדרת מערכת היחסים שבין הרשויות ובסמכויותיהן, ובפרט במערכת היחסים שבין הכנסת והממשלה לבין מערכת המשפט ובית המשפט העליון. כל זאת לשם השבת האיזון הראוי בין הרשויות. החקיקה כאמור תכלול גם חקיקת חוק יסוד: החקיקה ופסקת התגברות. כל הצעות החוק שעניינן הנושאים הנזכרים בסעיף זה תקבלנה עדיפות מוחלטת ומלאה בעבודת הקואליציה, בכל מקרה ונסיבות, על פני כל חקיקה אחרת, לרבות בכל הקשור לקדימות ראשונה בהעלאת הצעות למליאה מיד עם הנחתן בכנסת ובהשלמת הטיפול בהן בוועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת לפני כל דיון בכל הצעת חוק אחרת המונחת על שולחן הוועדה. האמור יחול בכל הקריאות.
27. חברי הקואליציה חייבים, כאמור, לתמוך בכנסת בהצעות חוק שיוגשו מטעם הממשלה, אלא אם הנהלת הקואליציה, יו"ר הקואליציה, או ראש הממשלה, החליטו אחרת.
28. חברי הקואליציה לא יקדמו במליאה או בוועדות הכנסת הצעת חוק פרטית, שהממשלה החליטה להתנגד לה או שהוגש ערר למליאת הממשלה והערר טרם הוכרע. החליטה הממשלה להתנגד להצעת חוק פרטית של חבר כנסת מסיעות הקואליציה והודיעה על כך להנהלת הקואליציה, תודיע הנהלת הקואליציה לחבר הכנסת וליושב ראש סיעתו, ואלה יפעלו בהתאם.

29. סיעות הקואליציה לא יעלו הצעת חוק פרטית להצבעה בפני המליאה על מכסתן אם עמדת הממשלה היא להתנגד להן.

30. הנהלת הקואליציה לא תדון ולא תאשר העלאתה במליאה או קידומה של הצעת חוק שיש בחקיקתה עלות תקציבית כמשמעותה בסעיף 39א לחוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985 בלא שקיבלה אישור מיו"ר ועדת השרים לענייני חקיקה על תמיכת הממשלה בהצעת החוק או בנוסח מתוקן שלה.

31. הוצע תיקון משמעותי בהצעת חוק שהגישה הממשלה לכנסת, בעת הדיון בה בוועדה של הכנסת, על יו"ר הוועדה- אם הוא חבר בסיעה הקואליציונית- או על מרכז הקואליציה בוועדה, לעכב כל הצבעה על התיקון ולדווח על כך לשר המתאם בין הממשלה לכנסת וליושב ראש הקואליציה; חברי הקואליציה בוועדה יתכנסו כדי לקבוע עמדתם באשר לתיקון המהותי שהוצע בעת הישיבה; היה התיקון בעל חשיבות מיוחדת, רשאי חבר סיעה קואליציונית לדרוש שהעניין יועבר להכרעת מוסדות הקואליציה, שידונו בנושא בהשתתפות השר הנוגע בדבר.

תפקידים וכהונות

32. כל הסיעות המרכיבות את הקואליציה חתמו עם סיעת הליכוד על רשימת התפקידים להם ימונו חברי הסיעות. סיעות הקואליציה תפעלנה במשותף, הן בכנסת והן בוועדותיה, למימוש איוש התפקידים בהתאם לסיכום אליו הגיעו עם סיעת הליכוד והן יתמכו ויצביעו בעד בחירתם של המועמדים השונים לתפקידים בממשלה ובכנסת ולגופים נוספים שהכנסת והממשלה מיוצגים בהם, הן מטעם סיעת הליכוד והן מטעם כל אחת מסיעות הקואליציה האחרות, לכלל התפקידים והכהונות השונות.

נספח 6

פרסום אודות עמדת שר האוצר

עוד בנושא

איפה כדאי לשים את הכסף בשנה הקרובה? התחזית של אמיר איל



מכתב של סמוטריץ' לדרג המקצועי חושף את המהפכה שהוא מתכנן באגף התקציבים

שר האוצר סמוטריץ' שיגר לראש אגף התקציבים במשרד מכתב בדרישה להפחית את הרכיזיות בניהול התקציב • בין הצעדים שהציע: פיילוט עצמאות תקציבית בארבעה משרדי ממשלה ומנגנון להעברת עודפים משנה לשנה • לא ברור האם השינויים ייושמו כבר בתקציב הקרוב נוכח לוחות הזמנים הדחוקים

עודכן: 09.10.2024, 10:00

עידן ארץ | אורן דורי



S&P 500	דאו ג'ונס	נאסד"ק	ת"א 125	ת"א 35	אירו/דולר	אירו/שקל	דולר/שקל	1	2	3
+0.25%	6090.27	-0.28% 44642.52	+0.81% 19859.77	+0.65% 2379.07	+0.58% 2335.28	-0.17% 1.0568	-0.53% 3.7842	-0.39% 3.5810		



גלובס

הוספה לנושאים שמעניינים אותי

⊕ משרד האוצר

⊕ אגף התקציבים

⊕ בצלאל סמוטריץ'

⊕ יוגב גרדוס

⊕ תקציב המדינה

⊕ המומלצות



יוגב גרדוס ובצלאל סמוטריץ' / צילום: עודד קרני, נועם מושקוביץ - דוברות הכנסת

בתחילת השבוע ועל רקע קביעת התאריך לאישור תקציב 2025 בממשלה, שר האוצר בצלאל סמוטריץ' שיגר לראש אגף התקציבים במשרדו יוגב גרדוס מכתב שבו הוא מפרט את כוונתו לשנות מן היסוד את אופן בניית התקציב במדינת ישראל ומימושו בפועל. "המלחמה מדגישה ביתר שאת את הקשיים 'הכרוניים' בתכנון וניהול התקציב עד כה, כפי שהללו עלו במספר רב של דו"חות, וועדות, המלצות וניירות מדיניות שנכתבו לאורך השנים", כתב.

- [באוצר מתכננים "מס עשירים" - כך הוא יעבוד](#)
- [התאריך נקבע: סמוטריץ' יביא את התקציב לאישור הממשלה](#)

• ניתוח | מס חדש בשיעור של 5%: ההשפעות הצפויות של גזירות האוצר על בעלי הדירות

- פרסומת -

המטרה: להפחית את השליטה הריכוזית של אגף התקציבים בתהליך - טענה ותיקה שנשמעת מצד כלכלנים ומשרדי ממשלה כבר שנים. זאת בין השאר באמצעות יישום מנגנון להעברת עודפים משנה לשנה, שקיפות בסיכומים שנחתמים לפני ההצבעה אך לא נכנסים לתקציב, אותם סמוטריץ' מכנה "תקציב צל", צמצום מספר הסעיפים התקציביים והחלת פיילוט של עצמאות תקציבית גדולה יותר במשרדי הממשלה.

עם זאת, לא ברור כמה מהשינויים הדרמטיים האלה יוכלו להיות מיושמים כבר בתקציב הקרוב, בהתחשב באיחור הניכר בלוחות הזמנים. כמו כן, כשהממשלה בפני בור תקציבי ודרישות ביטחוניות שצפויות להגדיל את החוב הלאומי, נדרשת בקרה קפדנית על הוצאות המשרדים, ולא בטוח שזה העיתוי המתאים ביותר להמר על האחריות הפיסקלית.

למנוע פריצת תקציב

הביקורת שמותחים גורמים שונים על ניהול תקציב המדינה לא חדשה. "ועדת המשילות" בראשות מנכ"ל משרד ראש הממשלה, הראל לוקר, כתבה כבר ב־2013 כי "ישראל, באופן יחסי, מאופיינת בניהול תקציבי ריכוזי במיוחד. רבים מקשיי המשילות שהועלו בפני הוועדה נגעו לסוגיות תקציביות ולריכוזיות הרבה הקיימת במערכת". אך מצד שני, אגף התקציבים אמר לוועדה כי יש חשש "ממהלכי ביזור שעלולים לפרוץ את המסגרת הפיסקלית".

כלומר, אגף התקציבים מעוניין בשליטה בפעילות של משרדי הממשלה כדי למנוע פריצת תקציב (או אף לחייב התייעלות תקציבית) בעוד משרדי הממשלה מעוניינים בגמישות ועצמאות במהלך השנה, במסגרת התקציב המאושר בכנסת.

כעת, סמוטריץ' מציב את עצמו במסלול התנגשות מול אגף התקציבים, בהמשך לעימותים אחרים מאז תחילת המלחמה. כאן מדובר בניסיון להסיר את השליטה הנרחבת שלו בתקציב גם אחרי אישורו בכנסת. אך גורמים במשרדי הממשלה, כמו גם גורמים באוצר, דווקא מאמינים שמדובר בפעולות נכונות ונדרשות, לפתרון בעיות מקצועיות שנגררות כבר שנים ארוכות.

מהלכים רבים

המהלך הראשון שמבקש סמוטריץ' לקדם הוא בניית מתודולוגיה מסודרת לעדכון התקציב משנה לשנה, תוך התחשבות "בגידולים טבעיים, תחזיות להתייקרויות, סיכומים תקציביים, החלטות ממשלה ותוספות קבועות אשר עברו דרך קבע". זאת כדי למנוע מצב, כפי שמתארים זאת גורמים במשרדי הממשלה, בו "התקציב הפורמלי, נניח לשכר מורים, נמוך יותר מהתקציב בפועל בשנה שעברה. מה, היה קיצוץ בשכר המורים? ברור שלא".

קיראו עוד ב"גלובס"

איפה כדאי לשים את הכסף בשנה הקרובה? התחזית של אמיר איל הירשים מכרו דירה בקריית ביאליק. באיזו הנחה היא נמכרה? ההפיכה בסוריה: ארדואן הביט מהצד ועבד על כולם

המומלצות

רחפנים

הרחפן הקטלני לא הופיע בלחימה בלבנון. עכשיו הוא צץ בסוריה



נדל"ן: נדל"ן מניב | טור סופ"ש

111 קומות של יצירתיות חשבונאית ושמיית במגדל הגבוה בישראל



אורן זאב | ראיון

זה התחיל כמיזם צנוע, היום הוא מנהל קרן של 2.4 מיליארד דולר, לבד



תוכן שיווקי

מה מציע עולם ההשקעות המתקדמות?



איך בוחרים ריהוט בהתאמה אישית?



קורן דור

בלי כבלים - הטלוויזיה האלחוטית של LG



דניאל איסלר

בפועל, הם מסבירים, "הכנסת מאשרת תקציב מסוים, אבל יש תוספות שמגיעות כל שנה. נניח בתנועות נוער: הצופים יודעים שיגיע אליהם תקציב נוסף במהלך השנה, אבל פורמלית הם לא יכולים להישען עליו". בצורה כזאת, משרדי הממשלה נשארים תלויים באגף התקציבים גם אחרי האישור הפורמלי של התקציב בכנסת, כדי להשיג את התוספות שהם צריכים בהמשך השנה.

אך לדברי גורמים אחרים במשרד האוצר, סעיפים קשיחים כמו השכר למורים לא נפגעים, אלא רק סעיפים חד-פעמיים שמועברים למשל בכספים קואליציוניים.

מהלך שני הוא יישום מנגנון העברת עודפים. אם משרד מסוים לא מנצל את מלוא התקציב שלו לשנה מסוימת, הוא יוכל לקבל חלק מהתקציב של אותה השנה בשנה הבאה, אך רק בהנחה שהתחייב מראש על ביצוע פרויקטים מסוימים. גם כשיש התחייבות כזאת, אגף התקציבים שולט במועד העברות העודפים ויכול לדרוש תמורתן רפורמות והתייעלויות. בנוסף, זה יוצר מצב אבסורדי שמתאר גורם באוצר: "60 מיליארד מתוך 600 מיליארד נשמרים כעודפים. מתוכם, 40 מיליארד עוברים התחייבות בדצמבר כשמשרדים רודפים אחרי הזנב של עצמם לאחר פרויקטים כדי להבטיח לעצמם את התקציב לשנה הבאה". עוד הוא אומר ש"הגיוני לשמור תקציבים להוצאות בלתי צפויות של נניח 5%, אבל מה שקורה היום מוגזם". לפי גורמים אחרים באוצר, בפועל 80% מהעודפים בתקציב מועברים ברבעון הראשון לפי חוק.

- פרסומת -

הנושא השלישי שגם מתחבר לכך הוא "הסיכומים התקציביים" הנחתמים בין אגף התקציבים למשרדי הממשלה לרוב לפני ההצבעה. אלו הסכמים חוץ-תקציביים לניהול בפועל של התקציב, שעל פי סמוטריץ' יוצרים "תקציב צל" שאינו חשוף לציבור ולא נתון לפיקוח הכנסת והממשלה. על פי גורמים במשרדי הממשלה, השאיפה היא "להרוג את המנהג הזה", אך בשלב זה סמוטריץ' מעוניין רק באישור אותם סיכומים על ידי השרים הממונים במסגרת התקציב המקורי, בצורה שתיצור שקיפות רבה יותר ותאיין אותם בפועל.

על פי הגורמים המתנגדים לכך, מטרת הסיכומים הללו היא יצירת התניות בתקציב כדי לוודא שהוא אכן משמש את המטרה המצוהרת ולא מוסט לצרכים אחרים.

"הורדת זמן טכנאות"

המהלך רביעי והאחרון שסמוטריץ' דורש במכתב הוא פיילוט שיעניק למספר משרדי ממשלה עצמאות ויכולת להסיט תקציבים בתוך המשרד בין הסעיפים השונים, ובצורה כזאת להתמודד עם שינויים בלי לבקש שוב ושוב מאגף התקציבים ומוועדת הכספים של הכנסת. סמוטריץ' העלה את הרעיון לראשונה בחודש יוני. כעת הוא מנסה לקדם אותו, ומבקש מהאגף רשימת משרדים שלדעתם מתאימים לפיילוט.

בצורה כזאת, מקווה שר האוצר סמוטריץ', המהלכים "יחזקו את עבודת האגף ומשרד האוצר כולו כגורם מקצועי לקידום רפורמות ומנועי צמיחה על חשבון הורדת זמן רב ולא יעיל של 'טכנאות' בניהול התקציב ועבודת גזברות".

כלומר, הוא מעוניין שמשרד האוצר יתמקד בשינויים המבניים אותם הוא רוצה

סמוטריץ' חושף את המהפכה שהוא מתכנן באגף התקציבים - גלובס
לקדם, במקום שרוב כוח האדם יעסוק בדיונים ועימותים תמידיים מול משרדי
הממשלה.

גלובס *fe* **הוספה לנושאים שמעניינים אותי**

- +

משרד האוצר
- +

אגף התקציבים
- +

בצלאל סמוטריץ'
- +

יוגב גרדוס
- +

תקציב המדינה
- +

המומלצות

לתשומת לבכם: מערכת גלובס חותרת לשיח מגוון, ענייני ומכבד בהתאם ל קוד האתי המופיע בדו"ח האמון לפיו אנו פועלים. ביטויי אלימות, גזענות, הסתה או כל שיח בלתי הולם אחר מסוננים בצורה אוטומטית ולא יפורסמו באתר.

שיחה 45 תגובות

התחברות 🔔

הוסף תגובה...



סדר לפי החדש ביותר ▾

חש

חכם שלמה

11 אוקטובר, 2024

...
התרגשתי מאד שבישיבת הממשלה ב 7.10,
כל משתתפי הדיון עמדו דום לזכר 1200 הנרצחים בטבח נתניהו,
מחוה מרגשת מאד
מצד כל אילו שאינם אחראים ואינם קשורים כלל למותם,
השב • 🍌 1 • שתף

טען עוד תגובות